

Többmillió panamával vádolnak egy aradi nagykereskedőt

Nagy feladatok várnak a Magyar-Román Kereskedelmi Kamarára

Manoilescu Mihály volt román Kereskedelmiügyi miniszter az elmúlt év tavaszán Budapesten előadást tartott a magyar-román gazdasági kapcsolatok kimélyítésének szükségességéről, az ő célkitűzései és Grigorcea budapesti román követ fáradozásai eredményezték részben, hogy Bucurestiben és Budapesten is megalakulhatott egy-egy szerv, amely a magyar-román gazdasági közeledés érdekében óhajt buzgólkodni.

A Budapesten megalakult Magyar-Román Kereskedelmi Kamara célja meglehetősen sokirányú. A kereskedelem, ipar és mezőgazdaság terén a Magyarország és Románia közti gazdasági összeköttetést érintő összes kérdéseket tanulmányozni óhajtják. Ezen összeköttetések érdekében intézményeket létesítenek és ilyenekben résztvesznek. A tagok rendszeres gazdasági érdekeit képviselik. Tájékoztatják őket a két ország egymáshoz való viszonyából adódó gazdasági kérdésekről. Közreműködnek a Magyarország és Románia között létesítendő kereskedelmi, vám, továbbá egyéb gazdasági és pénzügyi szerződések megkötése körül. Olyan törvényhozási és kormányzati intézkedéseket kezdeményeznek, amelyek a két ország gazdasági érintkezésének fejlesztésére alkalmasnak látszanak. A magyar és román gazdasági érdekeltségek között felmerülő vitás esetek elintézésére választottbírókat létesítenek, végül úgy a magyar, mint a román hatóságok és intézmények megkereséseire szakvéleményt adnak.

Ezen célok elérése érdekében elhatározta az alakuló-közgyűlés, hogy négy szakosztályt állít fel. Bank-, ipari-, kereskedelmi- és mezőgazdasági-szakosztályok fognak működni a Kamarában, amelyeknek élén egy-egy osztályelnök áll. E szakosztályok autonóm hatáskörrel bírnak, viszont olyan ügyekben, amelyek a kamarában helyetfoglaló többi érdekeltségeket is érintik, vagy amelyek közérdekű vonatkozással bírnak, az igazgatósággal és elnöki tanáccsal együtt döntenek.

A Román-Magyar Kereskedelmi Kamara alakuló-közgyűlésén a román vezetőség testileg jelent meg dr. Blencke Mihály követi tanácsos és dr. Balta Mózes konzul vezetésével. Az alakuló-közgyűlésen dr. Blencke Mihály tartott szokatlanul megleghangu beszédet magyar nyelven.

Grigorcea Vazul, a román követ és meghatalmazott miniszter és Manoilescu Mihály volt kereskedelmi miniszter, jelenleg a Román Nemzeti Bank kormányzója szereztek nagy érdemeket a kamara megalakulása körül. Ezeket az érdemeket dr. Lázár Sándor, a követiség jogtanácsosa és az új kamara igazgató-jogtanácsosa méltatta az alakuló-közgyűlésen és a közgyűlés az ő indítványára üdvözlő- és köszönőszókat mondott nekik.

A román-magyar kereskedelmi Kamara első ülését egyébként augusztus 3-ára hívták össze. Az ülésen Valentin Bibescu fog elnökölni.

Itt írjuk meg, hogy az összes bucuresti-i lapok egyöntetűen állapítják meg, hogy a Sínaiában folyó román-magyar kereskedelmi tárgyalások előrehaladott stádiumba kerültek s így valószínű, hogy két-három napon belül aláírják az előzetes kereskedelmi szerződést. Már csak a Romániából magyar területen át szállítandó élő- és vágómarha kérdése van szőnyegen.

Uj szükségrendelet Magyarországon

Az intézkedés augusztus tizenhetedikéig szól — A bankbetétek tiz százaléka fizethető ki — Az összeg nem haladhatja meg a kétezer pengőt — Hír a pengő kiviteli tilalmáról

A legujabb rendelkezés könnyítéseket is tartalmaz

Budapestről jelentik: A magyar kormány ma este újabb szükségrendeletet bocsájtot ki a pénzforgalom szabályozására vonatkozólag, mivel a legutóbbi rendelet — mint ismeretes — ma hatályát veszítette volna. Arra való tekintettel, hogy azok az okok, amelyek a kormányt az eddigi rendeletek kibocsájtására késztették, még mindig fennforognak. Az újonnan kibocsájtott rendelettel a kormány az eddigi intézkedéseket augusztus tizenhetedikéig meghosszabbította. Ez az intézkedés azonban tulajdonképpen augusztus tizenhetedikéig szól, mivel augusztus tizenötödike és tizenhatodika ünnep.

A rendelet egyébként egyes könnyítéseket is tartalmaz. Így augusztus nyolcadikától, minden, 1931. július 17-ikéig esedékes követelésből további öt százalék (azonban ezer pengőnél nem több) fizethető ki. Az eddigi intézkedéseket figyelembe véve, tehát augusztus nyolcadikától a követeléseknek összesen tiz százalékát fizetik ki, azonban ez az összeg sem haladhatja meg a kétezer pengőt.

A mai minisztertanácson tudomásul vették azt a bejelentést, amelyet a minisztériummal közöltek és, amelynek értelmében a malmok és sütők között létrejött egyezség megalapítja, hogy 74 százalékgig kiörölt, új típusu buzalisztet árusítanak szombattól kezdve, amelyből a pékek kilogrammonként harminckét filléres kenyert hoznak forgalomba.

Ujabb jelentések szerint, a társadalombiztosító céljait szolgáló fizetések felszabadulnak és a lakbérfizetések és házbérfizetések határidejét a rendelet augusztus tizedikéig meghosszabbítja. Azok a köztisztviselők és magántisztviselők, akik fizetésükön kívül lakbérilletményben is részesülnek, és, akik bankbetéttel is rendelkeznek, nem tarthatnak igényt bankbetétek kifizetésére, csak azon összeg erejéig, amely a lakbérilletmény és a tényleges lakbér között fennáll.

Az Est mai száma különben szenzációs cikket közöl a magyar bankkorlátozásokkal kapcsolatban. Mértékadó helyről tudni véli, hogy a kormány a közeli napokban rendeletet bocsájti ki, mely szerint a pengő kivitelét a legszigorubbán megtiltja.

Szombattól kezdve kifizetik Aradon az export-prémiumot

Távratí rendelet a földművelésügyi minisztériumból — A gabona áremelkedése várható — A kifizetések visszamenőleg történnek

Péntek reggeltől a Mezőgazdasági Kamarában állítják ki a premium-csekket

Részletesen számolt be az Aradi Közlöny a gabonaáraknak az aradi piacon történt, szinte katasztrófálisnak mondható áreséséről, mely váratlanul érte a gazdákat, annál is inkább, mivel az exportprémiumra való tekintettel, ár-emelkedésre számítottak. Az egyéb okokon kívül azonban, amelyeket annakidején felsoroltunk, a gabona árának esését annak is lehetett tulajdonítani, hogy az exportprémium eddig csak papíron volt meg, eddig csak ígéret volt. *de olyan exportőr még nem akart, aki a prémiumot tényleg kézhez is kapta volna.* Részen ez hozzájárult ahhoz, hogy az exportőrök tartózkodtak a vételtől. Az exportprémiumok körül káosz uralkodott, mivel a törvény már életbe lépett, a kenyérbélyegeket már ragasztották a pékek, de a prémiumok kifizetése még mindig nem kezdődött meg.

Ma azután távirati rendelkezés érkezett Perian Aurel gazdasági tanácsos címére a Mezőgazdasági Kamarához, amely végre tisztázza az exportprémium kifizetése körül a helyzetet és amely arra a reményre jogosít, hogy

a közeli napokban talán mégis megtörténik a buza árának várva-várt emelkedése. A távirat a földművelésügyi minisztériumból jött és az úgy intézkedik, hogy *holnaptól, vagyis péntektől kezdve a Mezőgazdasági Kamara már kiállíthatja a tizezer lejes prémiumról szóló csekket, amelyeket az exportőrök a szombati napon a Banca Nationalánál már be is válthatnak.*

Mint megirtuk, az export alkalmával a vám bizonyítványt állít ki az exportált gabona mennyiségéről és minőségéről, amellyel az exportőrnek a Mezőgazdasági Kamara épületében lévő gazdasági tanácsosnál kell jelentkeznie, aki kiállítja a tizezer lejes csekket, amelynek alapján a Banca Nationala kifizeti a prémiumot.

A távirat híre minden valószínűség szerint megryugvást fog kelteni az exportőrök körében, akik most már kétségen kívül hozzá juthatnak a prémiumhoz. A távirat egyébként a prémiumok kifizetését *visszamenőleges hatállyal rendeli el*, vagyis azok, akik a törvény életbelépésének napjától gabonát exportáltak, megkapják ezek után is a prémiumot.

Aránytalanul magas adókkal terhelték

A kenyérbélyeg-rendelet az aradi Kereskedelmi és

Arad iparosait és kereskedőit

Iparkamara tanácsa előtt — Baj van a Fumosan-nal — Arad elátkozott város — Az aradi telefon hibái — Egy szélsőséges törvény és egy szélsőséges javaslat

Az aradi Kereskedelmi és Iparkamara tanácsülésének érdekes tárgysorozata

Az aradi Kereskedelmi és Iparkamara tanácsa ma tartotta rendes havi közgyűlését amelyet Vlad Sándor elnök nyitott meg. Napirend előtt Pacuraru főtitkár bejelentette, hogy a kereskedelmi tárca éléről távozó *Manoilescu* az aradi Kamara írásban fejezte ki köszönetét azért a tevékenységért, amelyet a kereskedelem érdekében kifejtett és ugyanakkor pedig táviratilag üdvözölték *Vasilescu* Carpent, az új kereskedelemügyi minisztert. A napirend első pontjaként a Kamara titkárai a kenyérbélyegről szóló törvény intézkedéseiről számoltak be és megállapították, hogy az exportprémium ellenére esett a buza ára és hogy a kenyér közeli drágulása fenyeget. A legfinomabb kenyér kilójának maximális ára ma hat lej és ötven bani és a bélyeg, amelyet rá kell ragasztani, ennek az összegnek tizenöt százalékát teszi ki, azt a tizenöt százalékot, amely talán a pék hasznát képezte. A törvény bizonyos demagóg jelleggel bír és senkinek sem válik hasznára. Annak ellenére, hogy megszokták, hogy a Kamara alaposan alátámasztott intervenciót csak a legrikkább esetben veszik figyelembe, felhívják a miniszter figyelmét a törvény igazságtalanságára. A legrealisabb bizonyítéka egyébként annak, hogy a kenyérbélyeg milyen mértékben sújtja a pékeket, az, hogy a házikenyér-sütők, a pécskai pékek máris eltűntek az aradi piacról, mert a jelenlegi körülmények között nem tartják rentabilisnak azt, hogy kenyeret süssenek.

A tárgyhöz Engel Gyula szót elsőnek hozzá, aki kijelentette, hogy értesülése szerint az interimár-bizottság máj ülésén azt a tancsot adták a pékeknek, adják el saját maguk a kenyeret s ne vegyék igénybe a kiskereskedőket, ami által egy lejt takaríthatnának meg különként. A kiskereskedők nevében erősen tiltakozott a terv ellen, amely a kiskereskedők existenciáját veszélyezteti. Pacuraru Brutus főtitkár a felszólalásra válaszolva kijelentette, hogy az interimár-bizottság ülésén, mint annak tagja, maga is jelen volt, azonban ott nem hangzott el az a tanács, hogy a kenyér árustásából kapcsolják ki a pékeket és Engel Gyula információi nyilván tévesek.

A kiskereskedők panasza

A Kamara titkársága ezután beszámolt arról, hogy a cégbejegyzési törvényt módosították és ennek következtében a cégbejegyzés a meglévő individuális cégek részére 250, míg az újak részére 500 lejjel, viszont a meglévő társas-cégek részére 400, míg az új társas-cégek részére 700 lejjel lett olcsóbb.

Engel Gyula ezután beszámolt annak az adófelelbezési bizottságnak a munkájáról, amelyben ő is részt vett és azt hangsúlyozta, hogy a bizottságok csak a kettős könyvvitel által feltüntetett adatokat fogadták el alapul, míg azoknál a cégeknél, ahol csak egyszerű könyvvitelt vezettek, a becslés rendszeréhez folyamodtak. Ennek következtében a kiskereskedők és kisiparosok nem egy esetben aránytalanul lettek megterhelve. Kérte a Kamarát, hogy járjon el illetékes helyen, hogy ezentúl ne csak a kettős könyvvitel adatai fogadtassanak el a jövedelem megállapításánál. Egy másik ügyben is felszólalt Engel Gyula: a Fumosan sokat vitatott kérdésében. Feleltette, hogy a kistráfikosoknak továbbra is, akár akarják akár nem, venniük kell a Fumosant, amelyet különösen a perifériákon nem tudnak eladni. Példaként hozta fel, hogy amíg husz darab National cigarettára nyolc lej, addig a Fumosan 13 lejbe kerül. Egy cigárillos ára két lej és ötven bani, ezzel szemben a nikotinmentes cigárillost öt lejért adják. Arra kért tehát a Kamarát, hogy interveniáljon egyrészt azért, hogy csak annak a kistráfikosnak kelljen

Fumosant vennie, aki azt akarja és hogy az olcsóbb fajta cigarettákból ne is gyártsanak Fumosant.

Pacuraru főtitkár ekkor megemlítette, hogy szükséges lenne a panaszt írásban megadni, mert legutóbb is megtörtént, hogy amikor egy vezérfelügyelő jött le Aradra és megkérdezte a tráfikosoktól, hogy van-e valami panaszuk a Fumosan ellen, azok azt felelték, hogy nincs. Ezért lenne szükség írásbeli panaszra, mert ellenkező esetben, egy újabb vizsgálat alkalmával esetleg újból kompromittálhatják a Kamarát.

Holländer Emil az adófelelbezési bizottságok működéséről beszélt, mint olyan, aki a második, számú adófelelbezési bizottságnak tagja volt. Hangsúlyozta, hogy a tisztviselők részéről ténylegesen mutatkozott jóakarát, de csak ott, ahol törvényben lefektetett normák is megszabták azt, hogy mit kell tenniük.

Akció a magas adók ellen

— Fel kell említenem azonban azt, — mondotta — hogy a bíróság által delegált elnökök néha különösen viselkedtek. Megtörtént például az is, hogy amikor a bíró megtudta, hogy a felelbező korcsmáros, azonnal kijelentette, hogy felelbezése vissza van utasítva. Amikor megkérdeztem tőle, hogy miért, azt felelte, hogy az országnak nem korcsmákra, hanem iskolákra és templomokra van szüksége. Ugy hiszem, hogy ilyen érvekkel nem lehet valakinek felelbezését elutasítani.

Holländer Emil ezenkívül annak a nézetének adott kifejezést, hogy oda kellene hatni, hogy az adótitviselők jobban kísérik figyelemmel a gazdasági életet. Domán Sándor kifejtette, hogy talán nem is az adóalap megállapításánál van a baj, mert azt lehetőséghez mérten mégis sikerül igazságosan megállapítani. A nagyobb baj azonban az, hogy ennek az adóalapnak mintegy ötven százalékát kell adóban, illetékekben elfizetni. Eppen ezért azt javasolja, hogy indítsanak akciót a felsőfőt adók ellen, amelyek komolyan veszélyeztetik a kereskedelem existenciáját.

A Kamara titkárai ezután arról számoltak be, hogy a telefon-társaság ígéretet tett arravonatkozólag, hogy 1932. első felében már működésbe hozza az új aradi telefonközpontot. Erre azonban nincs kilátás és még az sem biztos, hogy 1933-ban lesz-e Aradon automata központ. Viszont szó van arról, hogy más városok hamarabb kapják meg a központot. A Kamara most arra kért meghatalmazást, hogy interveniáljon a központ felállítása érdekében. Ugyanakkor pedig interveniálni akarnak a temesvári telefon-igazgatóságnál, amelynek körzetébe Arad is tartozik, annak érdekében, hogy a legfontosabb vonalakat ne sajátítsa ki Temesvár magának.

Adler Andor örömeinek adott kifejezést a Kamara kezdeményezése fölött, de úgy vélte,

Vihar a magyar képviselőházban

Támadás a belügy- és kultuszminiszter ellen — Az erzsébetvárosi bombamerénylot emléke kísértett a parlamentben

Budapestről jelentik: A képviselőház tegnapi ülésén Turcsányi Egon pártönkivüli papképviselő éleshangu beszédet mondott a felhatalmazási javaslat megszavazása ellen. Szenvédelyes hangon támadja különösen a belügyi és kultuszárcaát és kijelenti, hogy Szcitovszky a „Titán”-ügyben csak bünygyi tekintetben rehabilitáltta magát, de erkölcsi és politikai szempontból nem. Klebelsberg kultuszminiszter pedig Szeged városában, akkor, amikor tudja, hogy a

hogyan ez az intervenció nem elegendő ahhoz, hogy Aradon tényleg meg is valósuljon az új központ.

— 'Arad mintha egy elátkozott város lenne — mondotta — mintha mindenből ki kellene maradnia. Itt erélyes lépésekre van szükség. Temesvárral néha órák hosszat nem sikerül kapcsolást kapni, akkor, amikor Salzburggal husz perc alatt lehet beszélni. A telefonközpont érdekében össze kell fognia Arad ösziparoságának és kereskedőinek.

A Kamara megköszönte Adler Andor értékes tanácsait és azokat fel fogja használni. Ezután a Kamarák Szövetségének törvénytervezetéről számoltak be, amely a munkaszerződések módosításáról szól. A törvénytervezet a munkaadók terheinek csökkentését célozza és el kívánja törölni a munkások és tisztviselők jelenleg törvényben biztosított szabadságát. A tisztviselők harminc napi betegfizetését, valamint a munkásoknak járó egy heti betegfizetést. Meg akarja szüntetni a tisztviselők maximális tizenöt napi próbaidejét és így módot nyújtana egy korlátlan próbaidőre, amelyre természetesen felmondás nem járna. Eltörölné a fix felmondások rendszerét és azt a helyi szokásokkal helyettesítené. A Kamara titkársága kifejtette, hogy rendkívül nehéz helyzetben van akkor, amikor a törvénytervezettel szemben állást kell foglalnia, mert hiszen a Kamara a munkaadók érdekképviselete. Azonban ha a javaslatot tárgyilagossá szemmel akarja nézni, úgy meg kell állapítania, hogy ez reakciós és antiszociális és egy tollvonással kívánja megszüntetni azokat a jogokat, amelyeket a tisztviselők és munkások évtizedek alatt, lépésről-lépésre értek el. Ennélfogva ki kell jelenteniük, hogy a jelenlegi gazdasági viszonyok között a javaslat a szociális békét támadja meg és éppen ezért azt elvetendőnek tartják.

A kérdéshez általános figyelem közepette Vigyázó László szót hozzá és kifejtette, hogy amennyiben szélsőséges volt a jelenleg érvényben lévő törvény, olyannyira szélsőséges ez a javaslat is. Tény az, hogy a jelenlegi törvény által a munkaadókra rótt terhek szinte elviselhetetlenek és azok nem egy esetben a munkabérek tíz százalékát teszik ki, azonban a mai idők legkevésbé sem alkalmasak egy ilyen törvény megszavazására.

— A Kamarák Szövetségének törvénytervezetét tehát ne fogadjuk el — mondotta — és javasoljuk olyan törvény kidolgozását, amely a közéletet halad.

A Kamara költségvetése

Vigyázó László véleményét a Kamara magáévá tette. A Kamara titkársága ezután még arról számolt be, hogy a miniszterium annak idején a Kamara költségvetését mintegy 395 ezer lejjel redukálta azon a címen, hogy meg akarja honosítani a Kamaráknál a takarékos-ságot. Most azonban értesítést kapott a Kamara a Kamarák Szövetségétől, hogy egy újonnan megszavazott törvény értelmében azt az összeget, amelyet a Kamara így megtakarított, az állam a saját jövedelmének tekintti és azt az államkasszába kell beszállítani. Ez az intézkedés természetesen nagy feltűnést keltett és a Kamara most feliratot fog a miniszteriumba küldeni, amelyben arra kíván rámutatni, hogy milyen méltánytalanság történt a Kamarákkal akkor, amikor a megtakarított összegeket az állam a maga jövedelmének vindikálja. Ezután a Kamara tanácsulése véget ért.

lakosság körében milyen nagy a nyomorúság, saját magának szobrot emeltet.

Turcsányi beszédét nagy zaj követte, különösen a kormánypárti képviselők támadták élesen Turcsányit. Szcitovszky visszautasítja a vádat és kijelenti, hogy Turcsányi volt az, aki az erzsébetvárosi bombamerénylot után falragaszokat szerkesztett, amelyben megrágalmazta a belügyminiszteriumot. Az ülésen zajos, izgalmas jelenetek folytak le.

Millióss visszaélésekkel vádolnak egy aradi nagykereskedőt

Az ügyészség lefoglalta a cég könyveit — Súlyos visszaélések az állam, a város és a CFR kárára — A megdézsmált benzines ciszternák — A cég hozta forgalomba a „fekete olajat” — Megkezdődik a bűnügyi vizsgálat

A vizsgálat adatai szerint a birság összege már eddig meghaladja a husz millió lejt

Az aradi ügyészséghez tegnap bűnvádi feljelentés érkezett, amelynek adatai súlyos vádakot tartalmaznak Flamm Miksa aradi olaj és benzin nagykereskedő ellen. A feljelentést a cég volt tisztviselője, Binecz Lajos adta be és annak előzményei a következők:

A cég alkalmazásában volt Binecz Lajos, akit mintegy másfél évvel ezelőtt Flamm Miksa elbocsájtott a szolgálatból. Az elbocsájtást azonban nyomon követte Flamm Miksa bűnvádi feljelentése, amelyet volt alkalmazottja ellen tett s amelyben lopással vádolta meg Binecz Lajost. A rendőrség a feljelentés alapján letartóztatta a tisztviselőt, aki tagadta a terhére rótt bűncselekményt.

A Flamm-cég eljárása indította arra a tisztviselőt, hogy a cég ellen a lépéseket megtegye azokért a visszaélésekért, amelyek — szerinte — évek óta a cég üzemében történtek s amelyeket Binecz személyesen tapasztalt s amelyekről írásbeli dokumentumok vannak már az aradi ügyészségen.

Felkeresett egy ismert nevű aradi ügyvédet, akit megbízott, hogy adjon be a Flamm Miksa-cég ellen bűnvádi feljelentést a következő vádpontokkal:

A hat vádpont

1. A cég üzleti könyveit évek óta meghamisította. Az átlagos évi forgalom 15—20 millió lejt volt, ezzel szemben az üzleti könyvek egymillió lejt forgalmat tüntettek fel. Ez után történt az adókievetés is, tehát az államot évek óta több millióval károsította meg a cég. Így például 1926. és 1927-ben 2 millió százezer kilogramm benzin került eladásra, amelynek forgalmi értéke 20 millió lejt. Ezzel szemben a cég üzleti könyveiben a forgalomnak csak 20 százalékát tüntette fel.

2. Az államvasutak egyik tisztviselőjétől állandóan vásárolt a cég a vasut tulajdonát képező vasuti üzemanyagokat, a CFR. tudta nélkül, főként üres vas és fa petróleumos és benzines hordókat, igen csekély árért. Évek alatt többszázezer lejt tesz ki az az összeg, amellyel ilyen módon a CFR. aradi raktárát megkárosították.

3. A Flamm-cég volt az elárúsítója a „Motorina”-olajnak, amelyet a bucaresti-i központi olajelosztó hivatal pontos kimutatások alapján oszt szét az országban s amelyet a pénzügyi hatóságok éppen úgy ellenőriznek, mint a szeszt. A viszontelárusítók kötelesek a Motorina olajszállítmányokat megérkezésük után nyomban bejelenteni a pénzügyigazgatóságoknak, ahol a raktáron levő mennyiséget állandóan ellenőrzik.

A Flamm-cég a ténylegesen érkezett mennyiségnek csak igen csekély részét jelentette be az aradi pénzügyigazgatóságnál s így a Motorina-olaj nagyrésze mint „fekete olaj” került forgalomba, a kötelező pénzügyi ellenőrzés elől. Ezzel milliókkal károsította meg az államot.

4. Kárt szenvedett azonkívül Aradvárosa is, mert a cég éveken keresztül nem fizetett közevetvámot.

5. A Gyorokon levő és Flamm Miksa nevét viselő vállalat tulajdonképpen külföldi érdekvéviselő tulajdonát képezi, amelynél Flamm Miksa neve csupán takaró gyanánt szolgál s amelyet a törvény szigorúan tilt.

6. Állandó szokásban volt, hogy az aradi állomásra érkező benzines ciszternákat beállították a cég telepére, ahová mellékvágány vezetett az aradi állomásról. Az ily módon beállított ciszternák között voltak olyanok, amelyek aradi cégek nevére érkeztek. Ezeket éjszaka

folyamán a cég telepén megdézsmálták s másnap reggel visszaadták az állomási személyzetnek, azzal, hogy tévesen sorozták be a Flamm-cég részére érkezett ciszternák közé.

A károsult cégek, mint Vulcu Maxim stb. perrel támadták meg a hiányzó benzinért a vasutat, amelyet kártérítés fizetésére kötelezett a bíróság. Az államvasutak ilyen módon több százezer lejjel károsultak.

Ezek a vádpontok, amelyekkel Binecz Lajos megvádolta a Flamm-céget.

Binecz Lajos közben visszavonta megbízá-

Dr. Pazsity Bonaventura lett az erdélyi Minorita-rend főnöke

A rendtartományi gyűlés mai napja — Dr. Lakatos Ottó házfőnök lett — Ünneplés keretek között választották meg a rendházak vezetőit —

Az erdélyi Minorita-rend ma kapta vissza jogait

Ünneplés keretek között folyt le ma az erdélyi Minorita-rend tartományi nagygyűlésének legeseményteljesebb napja. Másfél évszázada annak, hogy az önálló erdélyi rendtartományt egyesítették a magyarországi renddel. Az impériumváltozás azután ismét önálló provinciává alakította az erdélyi minoritákat, azonban hivatalosan csak a rendtartományi gyűlés mai napján kapták vissza jogait. A mai napon folyt le a rendfőnökválasztás, valamint az egyes házfőnökök megválasztása, a melyet ünneplés keretek között a templom istentisztelet vezérelt be.

Reggel nyolc órai kezdettel nagyvise volt az aradi minoriták templomában, melyet dr. Haczela Peregrin, a nagygyűlés Rómából küldött elnöke, a Minorita-rend generális-asszisztense celebrált, fényes papi segédlettel. A misén a nagygyűlés valamennyi delegátusa résztvett. Fél tíz órakor dr. Haczela Peregrin pápai vikárius az oltár előtt messze csengő hangon intonálta a Szentlélek himnuszát, majd az ünneplés menet megindult a káptalani helyiségbe, ahol a gyűlésnek le kellett folynia. A menet élén a feszületet vitték két égő gyertya között, majd a nagygyűlés tizennégy résztvevője következett, dr. Haczela elnökkel élükön. A terembe érve igazoltatták a szavazókat, megszámlálták, hogy jelen vannak-e teljes létszámban, majd az ajtókat lezárták.

A rendfőnökválasztás eredménye senkit sem lepett meg az egybegyűlt választók közül. A sorra kibontott cédulák mindegyikén dr. Pazsity Bonaventura neve állt, kivéve azt a lapot, amelyet a rendfőnök töltött ki. A nagygyűlés tehát egyhangulag Pazsity Bonaventura dr.-t választotta meg rendfőnökké. Pazsity dr., aki évek során át intézte a rend ügyeit a legnagyobb körültekintéssel, eddig csak kinevezett vezetője volt a rendnek, azonban most egyöntetűleg választották meg az erdélyi Minorita-rendtartomány főnökévé. A szavazás alatt megnyilvánult legteljesebb egyetértés a gyűlés tagjainak részéről bizonyította annak, hogy dr. Pazsity Bonaventurát magas intelligenciája, tudása és nagy élettapasztalata egyenesen predestinálja a rendfőnöki állásra.

Ezután az összes rendtagok sorra az újonnan megválasztott rendfőnök elé járultak és egyenként üdvözlőké megválasztása alkalmából, s neki feltétlen engedelmességet ígérték. Az énekkar belefogott a mindenszentek

sát első ügyvédjétől s a bűnvádi feljelentés megtételével Gherman Dante dr. aradi ügyvédet bízta meg, aki tegnap adta be az aradi ügyészséghez a feljelentést, miután azt hasonló szöveggel benyújtotta ugy a pénzügyminiszteriumhoz, mint az aradi pénzügyigazgatósághoz is.

Házkutatás a Flamm-cég irodájában

A feljelentés alapján ma délelőtt Vulpe Constantin főügyész, Ludosan Miklós vizsgálóbíróval és Taranu Victor pénzügyi vezérfelügyelővel megjelentek a Flamm-cég irodájában, ahol lefoglalták az üzleti könyveket.

Az aradi pénzügyigazgatóságtól kapott információk szerint a könyvek futólagos átvizsgálásánál megállapítást nyert, hogy főként a Motorina-olajnál történt visszaélések miatt kirovandó összeg már eddig is meghaladja a 20 millió lejt.

A pénzügyigazgatósággal egyidejűleg indította meg a bűnügyi vizsgálatot az aradi ügyészség is. Ludosan vizsgálóbíró a holnapi nap folyamán kezdi meg ebben a nagyszabású ügyben a kihallgatásokat, melyek hivatva lesznek megállapítani, hogy a feljelentésben foglalt vádak mennyiben felelnek meg a valóságnak. (k. n.)

megkapó litániájába, melynek hangjaitól Klárisz, tért vissza a menet a káptalani ülésterembe, ahol jegyzőkönyvet vettek fel a rendfőnökválasztás lefolyásáról. A déli órákban számos üdvözlő távirat érkezett a tartomány minden tájáról, a rendfőnök részére.

Délután az egyes rendházak főnökeinek megválasztása szerepelt a tárgysorozaton, amelyen csak a szoroson vett kormánytanács nyolc tagja vett részt. Komoly megfontolás és beható tárgyalás után választották meg a rendházak vezetőit, majd a többi tisztségek betöltőit nevezték ki. A rendtartományi titkár Novák R. Mihály aradi rendtag lett. A szt. Ferenc custodia öre, ahová Arad, Lugos és Nagybánya tartozik, dr. Wild Endre, a Szentháromság custodia öre Nagyenyed, Marosvásárhely és Kézdivásárhely kerületekkel, Harsányi Vince lett. Öszinte örömet keltett Lakatos Ottó dr. plébános aradi házfőnökké való választása. Házfőnökök lettek: Lugoson: Feri Vilmos dr., Nagybánán: Vass Dezső dr., Marosvásárhelyen: Szabó Gábor, Nagyenyeden: Révai Kelemen, míg Kézdivásárhelyen: dr. Korom Antal.

Az aradi rendház presidense Kóhalmi Széver volt házfőnök, míg kormánytanácsosok: Mahig Berard és Huszár Justin lettek. A noviciusok mestere tisztséget Szabó Gábor marosvásárhelyi házfőnök, míg a theológusok magistere címet Huszár Justin dr. (Nagybánya) nyerték.

A rend mai ülésén belső ügyekre nézve semmi érdemleges határozatot még nem hoztak s az csak a holnapi, befejező ülésen várható. Dr. Pazsity Bonaventura rendfőnök kérdésünkre a rend belső ügyeiben várható egyes változásokra nézve kijelentette, hogy ezidőszerint még nem nyilatkozhat, mivel a holnapi ülésen dől el, hogy életbe léptetnek-e újabb szabályokat és határozatokat, vagy sem. Ugyancsak holnap határoznak afelől is, hogy az egyes rendházak restaurálásához szükséges kiadások fedezésére kölcsönt vegyennek fel.

Fehér fogak

Minden arcot tetszetőssé és széppé tesznek. A csodásan újított Chlorodont-fogpépnek néha már egyszeri használata folytán fogai elefántcsont fényt nyernek. Próbálja meg először egy tubussal. Kis tubus ára 20 Lei a nagy tubusé 32 Lei. Mindenütt kapható!

Házkutatások voltak Aradon a fekete-szesz-ügyben

Érdekes fejlemények — Üzleti

könyveket és fontos okmányokat foglaltak le. Vulpe főügyész nyilatkozata

Nemcsak Erdélyben, hanem már a régi Királyságban is erélyes kézzel folytatják a hatóságok a nyomozást amelynek célja a fekete-szeszrel történt visszaélések teljes felderítése.

Aradon, mint az *Aradi Közlöny* jelentette, néhány hónappal ezelőtt Varodin ezredes delegált miniszteriumi felügyelő folytatott nyomozást ebben az ügyben és vizsgálatának eredményeképp Temesváron az ügyészség több letartóztatást is eszközölt. Varodin ezredes nyomozása azonban mellékvágányra terelődött, az ügyészség által letartóztatott gyanúsítottak egymásután szabadlábra kerültek, mert a Varodin által levezetett vizsgálat adatait a védők sorra megcáfolták. A miniszterium ezért vissza is vonta az ezredes megbízását és Taranu Victor aradi vezérfelügyelőt bízta meg, aki teljesen új irányban kezdte meg a vizsgálatot.

A legnagyobb körültekintéssel és titokban nyomozott már Taranu vezérfelügyelő hetek óta ebben a nagyszabású visszaélésben, amelynek szála Temesvárról kiindulva, ugyszólván egész Erdélyt behálózták. Aradra vonatkozólag már eddig több konkrét adatot tárt föl a vizsgálat, amely azonban most — ugylátszik — döntő fázisba jutott. Taranu Victor pénzügyi vezérfelügyelő a tegnapi nap folyamán nyomozásának eredményéről részletesen informálta az aradi ügyészséget, amelynek következményeképp Vulpe főügyész Ludosan vizsgálóbíróval ma több házkutatást tartott Aradon. A házkutatásokra vonatkozólag a főügyész a következőket mondta az *Aradi Közlöny* munkatársának:

— A fekete-szesz ügyben folytatott nyomozás, melyet Taranu vezérfelügyelő folytat, most oly stádiumba jutott, hogy az ügyészség is szükségesnek látta a beavatkozást. A vezérfelügyelő Aradon folytatott vizsgálatai alapján ma délelőtt mintegy négy helyen tartottunk házkutatást, ahol lefoglaltuk az összes üzleti könyveket, regisztereket és különböző bárcákat amelyeket elkoboztunk és a további vizsgálat megejtése céljából Taranu vezérfelügyelő rendelkezésére bocsájtottunk. A további nyomozás sikere érdekében, egyelőre sem nevet, sem részleteket a nyilvánossággal nem közölhetek, csupán annyit mondhatok, hogy

mindezeidig letartóztatás nem történt, de az aradi vizsgálat folyamán még érdekes fejlemények várhatók.

A Varodin ezredes által lefolytatott vizsgálatok ügyében ma különben érdekes fordulat történt. Az ezredes Aradon mintegy tizenöt helyen jelent meg, szeszraktárakban és finomítóknál, ahol vizsgálatot vezetett le és erről jegyzőkönyveket vett fel. A jegyzőkönyveket azután, további elintézés céljából, egyenesen a pénzügyminiszteriumhoz adta be.

BÁNYAI ISTVÁN, Stalin tisztiszolgája hazajött, mert megunta a vörös cár letelek Stalin életéből — Csirkefogónak nevezte a vörös hadsereg főparancsnokát — Az orosz parasztlak keserves csalódása

Egy aradi kereskedő érdekes találkozása

Egy cseh fürdőhelyre utazó aradi kereskedő küldte be az alábbi érdekes riportot:

A csapi vasútállomás III. osztályú várótermének egyik sarkában szakállas férfi ül. Egyedül. Fején tányérsapka, lábán ráncos kazáncsizma, kávébarna ruhában. Mozdulatlanul ül, maga elé meredve, mintha még 1914-ben ittelejtette volna valaki a sarokban, mintegy hadiemléknek.

— Hová utazik, bácsi? — szölgött meg.

— Haza. Magyarországra. Dunántuli vagyok. Most jövök haza orosz fogságból.

Nehezen ejtette ki a magyar szavakat. Még az anyanyelvét is elfelejtette, ami anyai év után nagyon természetesnek látszik.

→ Beszéljen velem oroszul. Én ugyan nem voltam orosz fogságban, orosz sem vagyok, de azért beszélek oroszul.

És Bányai István — így hívták — beszélni kezdett:

— Nem szívesen jöttem én haza. Kiutasítottak. A forradalom alatt egy kis pénzhez jutottam. A forradalom után Omszk környékén megúsztam, kisebb birtokot vettem magamnak és azon gazdálkodtam. Nyugodtan. Senki sem zavart. Arra

Ezeket a jegyzőkönyveket ma visszaküldte a miniszterium az aradi pénzügyigazgatósághoz, azzal az utasítással, hogy haladéktalanul vizsgálják felül a Varodin-féle jegyzőkönyv adatait, illetve mindazokat a szeszfinomítókat és lerakatokat, ahol az ezredes vizsgálatot tartott.

A felülvizsgálást Taranu pénzügyi vezérfelügyelő ejti meg a közeljövőben. Értesülésünk szerint a felülvizsgálattal a miniszterium azt kívánja megállapítani, hogy a jegyzőkönyvek felvételénél nem történt-e valami szabálytalanság és Varodin ezredes hivatalos delegálsát nem használta-e fel meg nem engedett előnyök biztosítására.

persze nem számítottam, hogy pont az a kormány veszi el a földemet, amely földet ígért a parasztnak. Jött a kollektivizáció. A faluban rohamcsapatok jelentek meg Omszkból és mindenkit felszólítottak a kollektív gazdaságokba való belépésre. Eleinte agitáltak, de amikor az agitációjuk nem fogott, erőszakkal vették el a földet tőlünk és a vezetést föltöttünk a falusi dologkerülő szegénylegényeknek adták át. Aztán következett a pokol, a nincstelenség. Egyenlők voltunk. Vagyontalanok. Ezt senki sem várta. Mert ha a szovjetek még 1917-ben kijöttek volna nyíltan ezzel, s azt mondták volna, hogy kollektivizálni akarjuk a mezőgazdaságot, bizony a parasztlak nem támogatták volna a forradalmat.

— A forradalom alatt milyen szerepe volt?

— Vörös kozák voltam Bugyonnij hadseregében. Később Stalin tisztiszolgája...

— Hogy került maga Stalinhoz?

— 1920-ban a lengyel fronton harcoltam, ahol Stalin volt a főparancsnok. Egy tisztiszolgakellett neki és a mi ezredparancsnokunk engem ajánlott. Jó dolgom volt Stalinnál. Nem kellett a tűzbe menni, mert Stalin főparancsnokságának irodája Kamenec Podolszkiban volt.

— Milyen ember volt Stalin?

— Rossz, goromba és nyers. Soha nem nevetett, pedig maidnem egy évig szolgáltam. Egyetlen egy barátságos szava sem volt hozzám, mintha észre sem vett volna engem. Még a főparancsnokkal is állandóan veszekedett. — Egy ízben Frunze jött hozzá tanácsért, aki Vrangelt ellen vezette a vörös hadsereget. Oszk' úgy összeszedta szegényt, hogy az vérvörös arca' távozott az irodájából. Azt mondta neki, hogy „frusz, szvolocs és boszjak" (Gyáva, csavargó, csirkefogó). Saját fülemmel hallottam.

— Csak egyszer láttam Stalint nevetni — szölgött némi szünet után — amikor vége volt a Vrangel-frontnak. Ugy emlékszem, mintha ma lett volna. A csizmáját pucoltam egy este, amikor benyitott a szobámba.

— No Vaszilij Sztjepanovics — mondta nevetve — mit szölsz hozzá? Vrangel a Fekete-tengerben van minden katonájával.

— Hála istennek — feleltem, de aztán ajkamba haraptam, mert Stalin nagy pogány, ő nem hisz az istenben. Hallottam, hogy papnak készült és mégis istentelen. De ő csak / nevetett a fekete bajusza alatt, aztán azt mondta:

— No, Vaszilij, mindegy, hogy kinek adunk ezért hálát, a fő, hogy vége a háborúnak. Most aztán dolgozni fogunk Vaszilij, mert sok munka vár ránk bent az országban.

— Ezt mondta Stalin. Nemsokára elváltunk, én leszereltem és Szibériában telepedtem le, abban a faluban, ahol a forradalom előtt mint hadifogoly dolgoztam. A többit már elmondtam.

— Hát jó utat — bucsuztam el Bányaitól.

— Köszönöm — volt a felelet. S a kassai személyvonat lassan indult el velem, hogy tizenhét év múlva hazavigye.

(b. l.)

Váltót hamisított az aradi ügyészség fogházában

Érdekes tárgyalás az aradi törvényszéken — A fogházör szerepe — Nagymulatság a hamis váltóval felvett pénzből

Az aradi törvényszékhez a közelmúltban érdekes bűnvádi feljelentés érkezett, amelyet Gáj egyik többszörös milliomos gazdálkodója, Fericean Simon adott be. Simon nevű fia ellen.

A fiatalember felhasználva a névhasznosságot, több váltót helyezett el aradi pénztintézeteknél, amelyek ismerve az idősebb Fericean anyagi viszonyait, gyanútlanul kifizették a váltók ellenértékét. A lejáratkor, amikor a váltók rendezésére senki sem jelentkezett, derült ki a fiatalabb Fericean visszaélése. Apja, aki három év alatt közel félmillió lejt fizetett ki ilymódon váltótartozásai fejében, feljelentést tett fia ellen csalás és váltóhamisítás címen. A rendőrség őrizetbe is vette a fiatal Fericeant, akit az aradi ügyészséghez kísérték át, ahol elrendelték további fogvatartását. Előzetes letartóztatása alatt történt azután az a különös körülmények között végbement újabb váltókölcson felvétel, amelyet a fiatal Fericean részére az Ujaradi Takarékpénztár folyósított. A nyomozás eddigi adatai szerint, Fericean Simonnak, aki az ügyészség foglya volt, segédkezet nyújtott egy Lucaciú Béla nevű fogházör, akinek családja Ujaradon lakott. Fericean Simon történetesen több ízben kísérték át Lucaciú fogházör az aradi ügyészség Ujaradon lévő veteményes kertjébe, ahol a rabok dolgozni szoktak,

A munka helyett azonban a rab és őrzője multságokat rendeztek, nem egyszer pompás ebédeket főzött a fogházör felesége, abból a pénzből, amit a rab Fericean bocsájtott rendelkezésükre. Midőn a pénz fogytán volt, ötlött eszébe az, hogy az Ujaradi Takarékpénztárnál vesz fel huszezer lejes váltókölcson, mert az intézettel már azelőtt is összeköttetésben állott. Amíg az újabb „ügyet" lebonyolította, a fogházör a takarékpénztár kapujában várta s azután ismét vidám napok következtek, egészen addig, amíg az ujaradi pénztintézet nem értesítette az öreg Fericeant a váltó lejáratáról. Ekkor derült ki a fiatal Fericean újabb trükkje, amelynél az érdekességet az szolgáltatta, hogy amíg más ember szabadlábbon is alig kap váltókölcson, ő, mint letartóztatott, vett fel huszezer lejt. A vizsgálat megindult és a fiatal Fericean vallomása alapján az ügyészség felfüggesztette állásától a szolgálati kötelességéről megfélekezett fegyőrt. Ugyanekkor az ügyészség vádiratot is adott be a fegyőr ellen, akit bünpártolással vádol.

Az aradi törvényszék büntető bírósága holnapra tűzte ki tárgyalásra ezt a rendkívül érdekes és komplikált bűnügyet, amelyre vonatkozólag a fiatal Fericean olyértelmű kijelentést tett védőügyvédjének, hogy szenzációs részleteket fog a törvényszék előtt ügyére vonatkozólag feltárni.

KOLOZSVÁRI MENTŐEGYESÜLET

sorsjátékának legközelebbi húzása

AUGUSZTUS 9-én.

Sersjegyek vásárolhatók — minden trafikban.

Egész 100, fél 50 lej. Vidéki rendeléseknél 19 lej portó hozzáadandó.

A város vezetősége

megoldotta az aradi kenyérproblémát

Nem szabad felemelni a kenyérárakat — A Neuman-cég ötven banival le szállította a lisztárakat — Olcsóbb lett a Neptun-bérlet — A városi tisztviselők megkapják a lakbérpótlékot

Az új interimár bizottság első ülése

Aradváros új interimár-bizottsága ma délután tartotta meg első ülését, amelyen igen fontos folyóügyek kerültek döntés alá. Az ülés már reggel kilenc órakor megkezdődött és a folyosón nagy tömegben várakoztak az aradi pékek, akik kérvényt nyújtottak be a város vezetőségéhez, hogy felemelhessék a kenyérárakat. A folyosón gyűlt össze a cukorgyár-környékbeli lakosok küldöttsége is, amelynek tagjai a mai interimár-bizottságtól várták a beadott memorandumuk alapján a végleges döntést. Az ülésen megjelent az interimár-bizottság valamennyi tagja, báró *Andrévi* Lajos kivételével, aki jelenleg nem tartózkodik Aradon. Dr. *Radu* Cornel interimár-bizottsági elnök nyitotta meg az ülést, majd dr. *Faur* bizottsági tag, aki az alakuló ülésen nem vett részt, letette a hivatalos esküt. *Berzovan* János városi főszámvevő jelentést tett az új költségvetési tervzet előkészítéséről és azután a bizottság megbízta *Pacuraru* Brutust, *Pausesi* Miklóst és iltói *Adler* Tibort, hogy az egyes városi ügyosztályok adminisztrációját vizsgálják felül és tegyenek előterjesztést azoknak egyszerűsítésére vonatkozólag.

A pékek áremelést kérnek

Néhány kisebb, jelentéktelenebb pont letárgyalása után a tárgysorozat legfontosabb része, az *aradi kenyérprobléma megoldása* következett. Ennek a kérdésnek a tárgyalására behívták a folyosón várakozó pékeknek megbízottjait és megjelent a tárgyaláson *Sándor* Béla, a Neuman-malom megbízásából. *Hacker* Mór mint szakértő ismertette a helyzetet, aki rámutatott arra, hogy nincsenek ok a kenyérárak fölemelésére mert a jelenlegi buza-, illetve lisztárak mellett is meg lehet tartani a maximális árakat. *Sándor* Béla a Neuman-cég megbízásából bejelentette az interimár-bizottságnak, hogy az aradi pékek helyzetének megkönnyítésére a cég hajlandó a liszt árából kilogrammonként ötven banit engedni.

A pékek megbízottja hosszas beszédben fejtette ki a jelenlegi helyzetet és bizonyította, hogy ezzel az ötvenbanis engedménnyel sem tudják megtalálni az aradi pékmesterek számításukat. Kérte az interimár-bizottságot, hogy legalább egy lejfel emelje fel a kenyér árát. Hosszabb vita után a bizottság úgy döntött,

hogy a kenyérárak emeléséről szó sem lehet, azonban tudomásul vette a Neuman-cég ajánlatát és a liszt árát ötven banival, olcsóbban maximalta.

Az interimár-bizottság ezután foglalkozott a városi bérházak lakóinak kérésével, akik arra vonatkozólag kértek döntést, hogy házbéreiket havonta fizethessék. A bizottság úgy határozott, hogy a bérházak lakóinak kívánságát teljesíti. Ezután elhatározta a bizottság a már régen tervbevetett két ségai új ucca nyitását. *Muresan* János főmérnök javaslatára a Neptun-fürdő bérletjegyeinek árát ötven százalékkal leszállítják, tehát egy bérlet augusztus elsejétől erre az idényre 150 lejbe kerül. *Königs-torier* aradi cukrászdatulajdonos ama kérését,

hogy a főtéren általa megvásárolt új cukrászda előtt díszes terraszt építhessen, a város teljesítette.

Az iskolaépületek javítása

Ezután a ségai román iskolák javításának tárgyalására került a sor, amelynek kapcsán iltói *Adler* Tibor arra kérte a bizottságot, hogy a magyar iskolaépület megjavítását is határozza el, mert az igen rozoga állapotban van. Dr. *Radu* Cornel kijelentette, hogy programjába vette az összes aradi iskolák egészségügyi felülvizsgálását és az épületek sürgős kijavítását. Ezért hamarosan sor fog kerülni úgy a ségai román, mint a magyar iskolákra is.

A fenti ügyek letárgyalása után a városi tisztviselők sokat vitatott lakbérpótlékának ügyére került a sor. Dr. *Radu* Cornel zárt ülést rendelt el, amelyen úgy döntöttek, hogy a város továbbra is fizeti a tisztviselők lakbérpótlékát. *Tripa* Mihály gépüzemigazgató rövid előterjesztése után felvetődött az interimár-bizottsági tagok javadalmazásának kérdése is, efelett azonban a belügyminisztérium fog dönteni. Az előirányzott program két fontos pontját: a víz kérdését és a cukorgyár-környékbeli lakosok memorandumának letárgyalását holnapra halasztották el.

Az életfogytiglani kényszermunkára elítélt

A csendőrség nyolc napig kinozta, amíg beismerő vallomást tett — Az alibit bizonyító tanut nem hallgatták ki — Aradi ügyvédek és orvosok

voltak a mai tárgyaláson kihallgatott tanuk. Augusztus 5-én hirdet ítéletet a Tábla

Az elmúlt év szeptemberében gyilkosság történt az aradmegyei *Kerülő* községben. Késő éjjel ismeretlen tettes a község főuccáján egyetlen lövéssel agyonlőtte *Macarin* Virgil községi jegyzőt. A vizsgálat megindult s a csendőrségi nyomozás adatokat szerzett arra vonatkozólag, hogy a jegyző politikai bosszú áldozata s így a tettest politikai ellenfelei között kell keresni. A gyanu a volt községi bírora *Valea* Vazulra terelődött, akit a jegyző információi alapján mozdítottak el állásából s aki állítólag, tanuk előtt olyértelmű kijelentéseket tett, hogy ezért bosszút áll a jegyzőn.

A csendőrség letartóztatásba helyezte *Valea* Vazult, akit az aradi törvényszék néhány hónappal ezelőtt megtartott főtárgyaláson életfogytiglani kényszermunkára ítélte.

A feltűnően súlyos ítélet indokolásában azt hozta fel a bíróság, hogy *Valea* Vazul a csendőrségen beismerő vallomást tett, amelyben kijelentette, hogy tettét bosszúból követte el, mert a jegyzőnek tulajdonította azt, hogy el-

mozdították állásából. Mivel a tárgyaláson megjelent tanuk egyike sem hozott fel semmi olyan adatot, amelyből meg lehetett volna állapítani *Valea* ártatlanságát, a bíróság beigazoltan látta a vádat és elítélte *Valeat*.

A súlyos ítéletet az elítélt megelégedte s a temesvári tábla ma hallgatta ki a védelem által bejelentett újabb tanukat. A tanuk, *Lőrinczy* Gyula dr. kisjenői ügyvéd, *Deutsch* dr. kisjenői orvos, *Ionescu* dr. aradi törvényszéki orvos, *Ispravnic* Sever dr. s *Jean Athanasiady* aradi ügyvédek voltak, akik főként a gyilkosság előzményeire vonatkozólag tettek vallomást. Az orvosok kihallgatását azért rendelte el a Tábla, mivel *Valea* Vazul az előző tárgyalások alkalmával arra hivatkozott, hogy a *kerülősi csendőrség a letartóztatás fogantatása után nyolc napig tartotta az őrsön elzárva, kegyetlenül megkinozta és beismerő vallomását kényszerrel csikarták ki belőle.*

A védelem hivatkozott továbbá arra, hogy nem lehet szó politikai bosszúról, mert *Valea* Vazul tudatában volt annak, hogy állásától való felmentése a kormányválsággal volt összefüggésben. Azonkívül a védelem állított tanukat, akik igazolták a gyilkossággal gyanúsított volt bíró alibijét, mert a kérdéses éjszakán, amikor a gyilkosságot elkövették, este nyolc órától reggel öt óráig otthon tartózkodott. Ezeket a tanukat azonban sem a csendőrség, sem pedig a bíróság nem hallgatta ki s ennek tulajdonítható a rendkívül súlyos ítélet.

A Tábla a mai tárgyalással befejezte a védelem tanúinak kihallgatását s az érdekes háttérű ügyben az ítéletkihirdetést augusztus ötödikére halasztotta.

Bocu Sever vagyona zárlatot rendelt el a pénzügyi kormány

A hivatalos jelentés szerint a volt kormányzó négy és fél millió lejjel nem tud elszámolni — Bocu Sever vagyona eredetének felülvizsgálása

Bucurestiből jelentí a Rádor: Ismeretes, hogy mintegy két hónappal ezelőtt a pénzügyminisztérium szigorú vizsgálatot vezetett be *Bocu* Sever volt tartományi igazgató ellen. Az volt a vád ellene, hogy többmillió lejjel nem számolt el a tartományi igazgatóságához befolyt pénzekből.

A Bocu elleni vizsgálat úgy látszik befejezéshez közeledik, legalább is erre enged következtetni a pénzügyminisztériumnak a temesvári vizsgálóbíróhoz most küldött leirata, amelyben a pénzügyi kormány kifejti, hogy az eddigi vizsgálat szerint, *Bocu* 4 millió 564 ezer, 220 lejjel nem tud elszámolni,

Ebből az összegből 1 millió 122 ezer 52 lejnek teljesen nyoma veszett, míg a fennmaradó összeg hova fordításáról *Bocu* Sever még nem adott kielégítő magyarázatot. Négy jegyzőkönyvet mellékelte a minisztérium a leirathoz s ezeknek az alapján, hivatkozással az állami könyvvitelről szóló törvény 24-ik szakaszára, kéri a vizsgálóbírókat, hogy rendelje el *Bocu* Sever vagyona zárlatot. Ugyanennek a törvénynek a 29-ik paragrafusa értelmében pedig a volt tartományi igazgató vagyona eredetének felülvizsgálását kéri elrendelni a pénzügyi kormány. Az átiratot *Alex. Nicu* és *Ivascu* írták alá,

Az aradi mozi mai műsora

Negyed 8 és negyed 10 órakor.

CENTRAL-MOZGO: Premier.
CHARLIE CHAPLIN világfi mje
NAGYVAROSI FÉNYEK (City lights)

H I R E K

Petőfi Sándor halálának évfordulója

Mint ma, úgy akkor is, 1849-ben bucsuzott a kánikula hava, július, hogy helyt adjon az ősz közeledtét hirdető augusztus havának. A forró nyári nap delelőpontján állott a segesvári csatater felett, de, miként az ősz, úgy előreveté árnyékát a szörnyű végzet, a hősi kar lecsuklása, a világosi fegyverletétel s az októberi aradi gyásznapi. A nyár küzd a betolakodó ősz ellen, a magyar honvédség oroszlábátorsága mindent megtett az orosz tuleróvel szemben, de egyet nem tehetett: csodát.

A nagy csatanap előestéjén a ház kisaszsonya kéri az ábrándos szemű, hafiúrtos honvédtisztet, hogy szavaljon valamit saját szerzeményéből. Boldog, hogy ily lángész a ház beszállásolt vendége.

S Petőfi szaval: „Ott essem el én a harc mezején...” A leány tágranyvilt szemmel nézi az átszellemült költőt, ki folytatja hattvudalát: „Holtestemen át, fújó paripák száguldianak a kivívott diadalra...”

Egy teljes nap, se felik el s a költői prófécia betelik, a hős poéta életét áldozza a szabadsáért a Segevár és Fehéregyháza közti csatásokon. Csak egy a tévedés. Nem diadal, hanem vereség éri a tuleróvel szemben a hős honvédsereget. Petőfi nyomtalanul eltűnt, mint Árpád siriát vagy Mózesét, az ővét sem ismeri földi halandó. De e körülmény csak fokozza halhatatlanságát, amelybe 1849 július 31-én, ágyutüzitől glóriásva, harci harsonák üdviválása közt költözött. Változatosabb élet alig volt, mint az övé. Amily gazdag volt eszmékben és gondolatokban, ép olyan élettapasztalatokban is az ifjú, huszonhat éves férfi és apa, ki saját mondása szerint hazáiért feláldozta nemcsak életét, de szerelmét is, kinek 26 évében századok hősei és lángelméi voltak összetömörítve, ki egy csodás összefoglaló volt, egy személyben a szabadságot lanton hirdető Tyrtaios, karddal megvívó Leonidas, Spárta hősi halottja s az örökkévalóságba titokzatosan átköltözött Mózes vagy Illés próféta. A legendás Petőfi örökké él a magyar szivekben, mint örök dalmok s mint minden időknek glóriás hőse.

Páris Lajos.

— **IDŐPROGNOZIS.** Nyugaton tovább erős hőmelkedés várható, keleten helyenbőví esővel.

— **Popp államtitkár Erdélyben.** Bucurestiből jelentik: Popp Valér államtitkár a jövő héten Erdélybe utazik.

— **Akik nem bírják az állam nyelvét.** Bucurestiből jelentik: A CFR vasutak vezérigazgatója elrendelte, hogy azon alkalmazottakat, akik 1932. január 1-ig nem sajátítják el a román állam nyelvét, állásukból elbocsájtják. A hír megerősítésre szorult.

— **Nyári szünet az angol parlamentben.** Londonból jelentik: Az angol parlament tegnap tartotta szünet előtti utolsó ülését. A parlament nyári szünete július 31-től október 20-ig tart.

— **Mussolini nemesi rangra emelt egy péket.** Rómából jelentik: Luigi Lerandini római pékmester nagy kitüntetését kapott Mussolini fascista diktátortól. A pékmesternek házasságából eddig nyolc fia született, akiket a fascista szervezettek felajánlott. Mussolini a pékmestert nemesi rangra emelte.

— **Oktoberben visszatér a régi időszámítás.** A Monitorul Oficial mai száma közli az időszámítás szabályozására vonatkozó törvényt, amely szerint nálunk a keleti időszámítás érvényes. A törvény szerint a mostani időszámítás csak áprilistól októberig lehet érvényben és azt április és október hónapok között, minden évben életbe léptetheti a minisztertanács. Szeptember 30-ról október elsejére virradó éjszakán tehát ismét visszatérünk a keleti időszámításhoz és egy órával előbbre toljuk a mutatókat az egész ország területén.

— **Repülés Bucurestiből Londonba.** Bucurestiből jelentik: Ionescu őrnagy és Puculea főhadnagy, pilóták, a Carol II. repülőgépen legközelebb Bucurestiből Londonba fogják repülni.

A Graf Zeppelin megérkezett Berlinbe

Ünnepélyes és lelkes fogadtatás — Friedrichshafenben hajnalban öt órakor száll le — A sikeres északsarki út vége

Rigából jelentik: A Graf Zeppelin tegnap reggel 9 óra 25 perckor átrepült Riga felett és utját Leningrád felé vette. A léghajó erős ködben repült és délelőtt 11 óra harminc perckor már Nemel felett látták, ahol két tisztelet kört irt le, majd délnyugat felé vette az utját. Este 5 óra 50 perckor megérkezett Leningrádba, de a nagy ködben nem tudott kikötni és így a magával vitt postát ejtőernyővel dobta le.

Berlinből jelentik: A Graf Zeppelin ma este fél hétkor megérkezett Berlinbe. A berlini lakosság a léghajó megérkezésének hírére csoportosan tódult ki az uccára, a kereskedők

lezárták üzleteiket és nagy törflegekben vonultak a tempelhofi repülőtér felé. A léghajó parancsnokát, dr. Eckenert, Berlin főpolgármestere üdvözölte a város nevében. A Zeppelin mielőtt lehorgonyoz, Németország több városát felkeresi.

Friedrichshafenből jelentik: A Zeppelin művek ma rádióértesítést kaptak a Graf Zeppelin fedélzetéről, amelyben dr. Eckenert értesíti a Zeppelin-művek vezetőségét, hogy a léghajóval nem akar éjszaka leszállani és ezért csak hajnali öt órakor száll le a friedrichshafeni repülőtéren.

— **A világosi zendülés ügye.** Varga Gyula világosi adóellenőr megjelent szerkesztőségünkben és annak közlésére kért fel bennünket, hogy a világosi zendüléssel kapcsolatban, az Aradi Közlöny július 16-iki és 18-iki számában közölt cikkekre vonatkozólag, az információt nem ő adta. A lap részéről a közleményhez fűzött kommentároktól távol áll és meg van győződve arról, hogy a közlésnek, mint olyannak, az akcióhoz nem volt semmi köze. Egyébként, mint mondotta, csupán az történt, hogy előtte ismeretlen egyének éjjel bezúrták lakásának uccára nyíló hét ablakát.

— **Halálozás.** Szirbik Józsefné szül. Takács Rozália, folyó évi július hó 29-én, 44 éves korában elhunyt. Temetése e hó 31-én délután 5 órakor lesz a Kálvin János-ucca 28. számú gyászházból.

— **Elfogott kommunista vezér.** Szegedről jelentik: A csendőrség tegnap izgalmas hajszát követően elfogta Jakus Jenő ismert kommunista agitátort, aki még 1922-ben megszökött a szegedi Csillag-börtönből. Jakus aanak idején egyike volt a legveszedelmesebb kommunista agitátoroknak s ezért 10 évre el is ítélték. Jakusnak 1922-ben egy fogházor segítségével sikerült megszöknie a börtönből és ettől az időtől fogva Spanyolországban tartózkodott. Jakus Jenő nemrég tért vissza Magyarországra és Szeged környékén látította a lakosságot. Tegnap este Dorozsmán felismerték és a csendőrségnek rövid hajszát követően sikerült elfogni, Jakust visszaszállították a szegedi Csillag-börtönbe.

— **A máltai lovagrend nagymestere Budapesten.** Budapestről jelentik: Ludovico Chigi Albani herceg, a máltai lovagrend nagymestere, a rend magyar asszociációjának látogatására, július 31-én, pénteken este fél hétkor megérkezik Budapestre. A herceg meglátogatja Horthy Miklós kormányzót és Serédi Justinian hercegprímást, Bethlen István gróf miniszterelnököt és gróf Klebelsberg Kuno kultuszminisztert is. Budapestről a herceg Varsóba megy.

— **Házvétel.** Prokop István aradi autóvállalkozó ma megvette 580 ezer lejért Kálmán Andor autókereskedő tulajdonát képező Strada Horia (Széchenyi-uccai), volt Tagányi Sándor-féle földszintes házat.

— **Két angol repülő bravurja.** Londonból jelentik: Az angol lapok hasábos cikkeket foglalkoznak a két angol repülő, Hardnon és Ponbor teljesítményeivel, akik a napokban érkeztek Walesbe. A lapok a két angol oceánrepülő idejét, Endresz és Magyar idejével hasonlítják össze, megállapítják, hogy a magyar oceánrepülő csaknem annyi idő alatt érkeztek Budapestre, mint az angol repülők Walesbe.

— **Pernyertes színházi zenészek.** Budapestről jelentik: A budapesti járásbírószág tegnap mondott ítéletet abban a perben, amelyet a Városi Színház zenészel Sebestyén Géza igazgató ellen beadtak. Ugyanis Sebestyén, mivel a zenészek a múlt évben két hétig sztrájkoltak, erre az időre nem adta ki a fizetésüket. A járásbírószág ítélete szerint, Sebestyén köteles a zenészek fizetését azonnal kitulni és a perköltségeket is teljesen megfizetni. Az ítélet jogerős.

Magyarországon holnap két vármegyében állnak le a malmok

Tiltakozás a boletta ellen.

Győről jelentik: A győri városi és megyei malmok szindikátusa ma délután ülést tartott, melyen elhatározták, hogy úgy a városban, mint a megyében az összes működésben levő malmokat leállítják. A győrmegyei malomszindikátus határozatához csatlakozott a mosonmegyei malmok szövetsége is, amely szintén beszünteti a munkát. A szindikátusok határozata szerint tehát Magyarországon holnap két vármegyében állnak le a malmok a boletta áremelése elleni tiltakozásképpen. A győrmegyei és mosonmegyei munkások holnap reggel már nem állnak munkába.

— **Sikkasztás miatt feljelentett ügynök.** Az aradi rendőrségen sikkasztás címén ma feljelentést tett Stern Samu ellen Messer Frigyes, az Universal permetezőgyár tulajdonosa, Stern Samu jelenleg Nagyváradon lakik és ott mint az Universal permetezőgyár képviselője működött. A legutóbbi elszámolás alkalmával aztán Messer Frigyes megállapította, hogy Stern 10.890 lejjel nem tud elszámolni és ezért ma sikkasztás címén megette a feljelentést ellene.

— **Révész Béla szabadlábrahelyezése.** Az aradi ügyészség két hónappal ezelőtt helyezte letartóztatásba Révész Béla aradi terménykereskedőt, akit több szentannai gazdálkodó jelentett fel. Révész Béla vizsgálati fogságának terminusa ma járt le, az aradi törvényszék vádpanácsa elrendelte szabadlábrahelyezését, amelyet az ügyész megfeleltetett és így végző fokon a temesvári tábla mellett működő vádpanács dönt Révész Béla szabadlábra helyezésére vonatkozólag.

— **Előadás az Iparos Otthonban.** Az aradi Iparos Otthon nagyterme érdekes és különösen az építőiparosok köreiben nagy érdeklődést keltő előadás színhelye lesz pénteken este. Csizsár Lajos építész, az Építőiparosok Országos Szövetségének elnöke, aki különben ismert tollu erdélyi író, Németországban szerzett tapasztalatairól és benyomásairól tart előadást, este 9 órai kezdettel. Csizsár ugyanis a kolozsvári és marosvásárhelyi ipari és kereskedelmi kamarák támogatásával, a legutóbbi berlini építészeti világkongresszuson Romániát képviselte s ez alkalommal gyűjtötte érdekes tapasztalatait a németországi viszonyokról. Az előadásra ezuton hívja meg az aradi Iparos Otthon vezetősége az érdeklődőket.

— **Akik horoggal halászták a bakkancsokra.** Még az elmúlt év őszén történt, hogy több suhanc az aradi I. O. V. hivatal pincéjéből a rokkantaknak szánt bakkancsokat egy horoggal a sző szoros értelmében kihalászták és így az I. O. V.-t meglehetősen nagy összeggel megkárosították. A suhancokat annak idején elfogták, de egy Sz. B. nevű kiskorunak sikerült a rendőrségről megszöknie. A kiskorun azóta köröztek és ma éjszaka végre sikerült Zévelcuta János detektivnek elfognia. A kiskorun ekkor bevallotta, hogy azóta Magyarországra szökött, ahonnan most jött vissza. A kiskorun bűnözőt még a délelőtti folyamán átkísérték az ügyészségre.

Ghandi és az uszónadrág

Az események örült forgatagában is, amely naponként új helyzetet teremt és próbára teszi a legedzettebb diplomata-idegeket is, feltűnést keltett Ghandi, az apostol kijelentése. Akit meghívtak a londoni „Kerek asztal” konferenciára, amelyen India belső ügyeit tárgyalják meg s aki kijelentette, hogy erre a konferenciára hazája viseletében megy el. Ez a viselet pedig nemcsak angol, hanem általános európai mértékkel mérve sem teljesen etikette szerű. Mert nem áll másból, mint egy jól szabott uszónadrágból és egy törülköző nagyságu lepelből, melyet festőien lehet a vállakra vetni. Panyókára, a la strand, vagy kapucniszerűen a la Ghandi, amint az a jólsikerült fényképeken látható.

Az angol diplomaták akik alig várták, hogy India apostola elfogadja a meghívást, most kínos zavarban vannak, hogy az apostolt miképpen lehetne eltéríteni ama szándékától, hogy a „Kerek asztal”-nál abban az apostoli öltözékben jelenjen meg. Akkor, amidőn a többi vendégek az előírt frakkban lesznek, tekintve, hogy a tanácskozás után testületileg vonulnak fel a dicsőségesen uralkodó György király elé.

Aki előtt mégis csak kissé kínos szituációt okozna az uszónadrágos Ghandi, ugyis mint India apostola, ugyis mint az angol diplomácia vendége.

A megoldás pedig nem oly egyszerű, mint ahogyan az az első percben látszik. Mert Ghandi makacs s ha egyszer elhatározta, hogy ő uszónadrágban vesz részt a konferencián, nincs hatalom, amely ettől a szándékától eltérítse.

Azonban az angol diplomaták eszén sem igen lehet túljárni. Lehet, hogy a vendég iránt érzett udvariasságból a „Kerek asztal” minden tagja, Ghandihoz hasonlóan, uszónadrágban fog megjelenni a konferencián. Mert bizonyára Ghandi, ha meglátja a levetkeztetett angol diplomáciát, ő lesz, aki proponálni fogja: — Talán öltözzünk fel, uraim!

— A hamburgi gabonatözsde gabonaszállítási üzletei. Hamburgból jelentik: A Hamburgi gabonatözsde vezetősége tegnap délután ülést tartott. Az ülésről a lapoknak hivatalos kommunikét adtak ki, amely szerint a tözsde augusztus elsején megkezdi a határidős gabonaszállítási üzlet bejegyzéseket.

— Elmeügyintézetben a pécskai apagyilkos. Az aradi törvényszék — mint ismeretes, — a letartóztatásban lévő pécskai apagyilkosnak, Kerekes Istvánnak megvizsgálását rendelte el, amelyet Löwinger Miksa dr. főorvos és Hersch Andor dr. orvos elvégezték. A vizsgálat eredményeképp az orvosok olyértelmű előterjesztést tettek az aradi ügyészségnek, hogy az apagyilkos nem épelméjű s egyelőre két hónapi kórházi ápolásra van szüksége. Kerekes, aki beszállítása óta tombolt a külön zárkában, ahová a fogházigazgató elhelyezte, lassan megnyugodott és így apatikusan tűrte, midőn a mentők ma délelőtt az aradi közkórházba szállították át, ahol az elmeosztályon helyezték el.

— Letartóztatott egy felekezet elleni izgatót. Ijedt arcú, idősebb parasztembert állított elő ma az aradi ügyészség a berzovai csendőrök. A vád az volt ellene, hogy a Berzova melletti Gros községben támadó hangú beszédet tartott a község lelkésze ellen. A csendőrségi kihallgatás alkalmával megállapítást nyert, hogy a lelkész támadója Sulincean Miklós, a millenista szekta tagja, amely, mint ismeretes, élénk tevékenységet fejt ki Arad megye községeiben, annak dacára, hogy működését annak idején a kultuszminisztérium szigoruan megtiltotta. Az ügyészség felekezet elleni lázítás címén indította meg Sulincean ellen az eljárást, akit előzetes letartóztatásba helyeztek.

— Ma megjelent a „Der Deutsche Rundfunk” legújabb száma, amely Európa összes állomásainak részletes műsorán kívül, bőven illusztrált, érdekes cikkeket közöl a Déli tenger kalózvilágáról, mineralógiai csodákról, londoni sporteseményekről, állatok rádióhangversenyéről, stb. Technikai rovatában rajzokkal és fényképekkel demonstrálja különböző szakcikkeit.

Nagy tűz pusztított a magyarországi Nyárad községben

Tizenhárom ház leégett — Egy hatvanöt éves öregasszony a lángok között lelte halálát

Pápáról jelentik: Tegnap éjjel nagy tűz pusztított a Pápa mellett fekvő Nyárad községben. Eddig még ismeretlen okból, a falu egyik végén kigyulladt egy istálló, amely a nagy szélvihar következtében csakhamar nagy lánggal égett.

A tűz pillanatok alatt terjedt át a mellette lévő házakra s egy óra leforgása alatt már tizenhárom ház égett. A tűz nagyarányu ter-

jedését még az is nagyban elősegítette, hogy a község fecskendője teljesen használhatatlan állapotban volt és az oltásról szó sem lehetett.

A község jegyzője Pápáról telefonon kért segítséget, mely azonnal kivonult és eloltotta a tüzet. A romok eltakarítása után, egy megszenesedett holttestet találtak, melyben Erdélyi Dánielné 75 éves öregasszonyt ismerték fel. A csendőrség szigorú vizsgálatot indított, hogy megállapítsák a tűz keletkezésének okát.

Ma több letartóztatás történt Aradon

Preventív intézkedések az augusztus elsejei „vörös napra” — Razzia Aradon Orzik a vasutvonalakat — Dr. Juhl Mór szabadlábra helyezték

Az augusztus elsejei „vörös nappal” kapcsolatban az aradi rendőrség megtett minden óvintézkedést, hogy az esetleges tüntetéseknek, rendzavarásoknak elejét vegye. Ugy a rendőrség, mint a sziguranca permanenciában van és tegnap, valamint ma éjjel a rendőrség razziát rendezett.

Az aradi sziguranca főleg az Készletti fokozottabb éberségre, hogy az ország többi részeiben épp az utóbbi napokban jöttek kommunista-szervezetek nyomára. Alig két héttel ezelőtt sikerült az aradi sziguranca egyik kommunista-szervezetet lelepleznie, amikor is több kommunistát tettenért röpiratok gyártása közben. Annak ellenére, hogy Bernát Andort, Maróczy Margitot és társaikat a sziguranca lefogta és hogy azok már az ügyészség fogházában vannak, az utóbbi napokban ismét terjesztettek Aradon kommunista-röpiratokat és ekkor fogta le a sziguranca Bus Pétert és Kiss Magdát.

A mai nap folyamán a sziguranca számos letartóztatást eszközölt, azonban a rendőrség a letartóztatottak neveit egyelőre, a vizsgálat érdekében nem kívánja nyilvánosságra hozni. A letartóztatottak kihallgatása ma egész nap folyt. Ezek a letartóztatások természetesen preventív jelleggel bírnak és az őrizetbe vettek jórészt minden valószínűség szerint augusztus elseje után már szabadlábra is helyezik. Értesülésünk szerint a ma őrizetbe vettek közül többek ellen olyan adatok vannak a sziguranca birtokában, amelyekből arra lehet következtetni, hogy aktíve vettek részt a kommunista-szervezkedésben. Ezek ellen természetesen megindul az eljárás és augusztus elseje után is fogva tartják őket.

Itt írjuk meg egyébként, hogy a vasúti bombamerényletekkel kapcsolatban a CFR vezérigazgatóságon újabb értekezletet tartottak, amelyen a belügyminisztérium, a hadügyminisztérium és a sziguranca kiküldöttel vettek részt és amelyen elhatározták, hogy a mai naptól kezdve őriáratok fognak cirkálni a fontosabb vasúti gócpontok körül és ezenkívül állandó őrséget szerveznek a hidak, alagutak és vasúti raktárak őrzetére. Az elmúlt három nap alatt több mint hatszáz elfogatás történt az ország területén.

A temesvári rendőrség Juhl Mór dr.-t, akit szintén az augusztus elsejei megmozdulásokkal

A biharkeresztesi postarablókat nem adják ki Magyarországnak

Nagyváradról jelentik: A biharkeresztesi postarablás tetteit, Biharpuspöki határában elfogott három váradai cigányt, tegnap hallgatta ki dr. Popovici Livius vizsgálóbíró és kihallgatásuk után előzetes letartóztatásba helyezte őket s mindhármukat be-
kísértette az ügyészség fogházába.

A vizsgálóbíró kijelentette, hogy a cigányasszonyokat nem adják ki Magyarországnak, hanem a romániai büntetőhatóságok ítélkeznek felettük.

A biharpuspöki-i és környékbeli csendőrök keresik a rablóbandának a határ közelében bujkáló többi tagjait.

kapcsolatban vettek őrizetbe, ma szabadlábra helyezte, mivel nyilatkozatot irt alá és abban kötelezőleg kijelentette, hogy távoltartja magát bármilyen kommunista irányú politikai megmozdulástól. Bürger Ernő, Nagy Hugó dr. és a többiek még őrizetben vannak.

FILM KÖZLÖNY

Nagyvárosi fények

Chaplin könnyes-kacagató tragédiája.

(A Centralmozgó sajtóbemutatója).

A nagyváros lakossága nagy napra ébred. Nagy tömeg szorong egy szobor leleplezése körül. A város kövér polgármestere beszédet tart a szobor mellett, ahol az emberek ezrei tolonganak. Mindenki várja, mikor hull le a lepel, minden szem áhitatosan mered a szoborra. Nevetni nem szabad, mégis szinte elementáris erővel higgyan ki a tömeg ajkán a nevetés, mikor a lepel lehull és Chaplin a három Vénusz-szobor egyikének ölében alszik. Chaplin zavarban van, mindenkivel külön bocsánatot kér és a végén, mikor a meglinceselés elől el akar menekülni, az egyik szobor kifeszített dárdájában fennakad. Chaplin a levegőben lóg, de itt is fáradhatatlanul köszöntget mindenfelé.

Végre sikerül megszöknie s naphosszat csavarog a nagyváros uccáin. Az uccasarkon találkozik egy vak virágáruslánnyal, akitől pénze utolsó töredékén virágot vesz. Chaplin a leányt hazakíséri és halálosan szerelmes lesz. Ábrándzásában elkerül a folyó partjára, ahol megment az öngyilkosságtól egy részeg milliomost, kivel átdözsöli az éjszakát, a bárban védelmére kel az apacstáncot kreáló leánynak. Mindenkin segíteni akar, csak magával nem törődik. Milliomos barátja nappal nem akarja ismerni, a vak virágárus leány beteg lesz és Chaplinnak fáj a szive, hogy nem tud rajta segíteni, mert nincs pénze.

Minden munkát elvállal, uccát seper, majd — miután innen kidobják — az élvezetet hahászó tömeg előtt boxol a végkimerülésig. Az uccán találkozik milliomos barátjával, aki ismét részeg és ismét együtt dözsölnek. Egy átmulatott éjszaka után hazamennek a milliomos lakására, ahol lop, mert a szeretett leányt ki akarják dobi a lakásból, mert nem tud házbért fizetni. A pénzt elviszi a leányhoz, de utána elfogja a rendőrség s a börtönbe zárják, mire kiszabadul, a vak leány már lát. Remek virágüzlet ablakából nézi a nagyváros színes panorámáját és szédítő forgalmát, mely az üzlet elé sodorja Chaplint. Chaplin rongyosabb, mint valaha. Inge kilóg; pénze csak éppen annyi volt, hogy meg tudott borotválkozni. Chaplin nézi a leányt, mély, fájdalmas nézéssel, mely belemarkol az emberek szívébe. A leány nem ismeri fel, de látja, hogy rongyos, s megszanja, virágot és pénzt ad neki. Később azonban felismeri és Chaplin bevallja: Én vagyok.

A könnyes mosolygó arcban és furcsafényű szemben ott van minden. Az üldözött hánytvetett élete, a remény, hogy a leány talán felismeri. Felismerte, epilógus nincs. Chaplin megcsókolja a leányt és ismét elmegy. Lehet, hogy még egyszer visszanez, egy-két könnyet ejt, keszkenőjével megtörli a szemét. Azután a régi gesztussal hajtogatja össze rongyos zsebkendőjét, gondosan elhelyezi kabátja felsőzsebében, botját meglöbözza és rokonszenyes alakját elnyeli a sötétség.

Titkos találkahelyet lepleztek le Aradon

Kiskoru leányokat állított elő a rendőrség

Az aradi rendőrségnek ma titkos találkahelyet sikerült lelepleznie. Az erkölcsrendészeti osztály egyik detektívje, Putariu már régebben figyelte, hogy Klein Miksáné Str. Badea Cartan 4. szám alatti lakására, ahol különben egy prostituált is lakik, állandóan fiatal leányok járnak, akiket csakhamar férfiak követnek. Ma aztán meglepetésszerűen rajta ütött a ház lakóin és

ekkor sikerült megállapítania, hogy Klein Miksáné egy H. M. nevű 18 éves és egy L. M. nevű 16 éves leányt csábított lakására, ahol ezek férfiakal találkoztak.

A két leány szülei természetesen mit sem tudtak arról, hogy leányaik hová járnak. Mindkét kiskorut a poliklinikára vitték, ahol megállapították, hogy mindketten fertőző betegségben szenvednek.

Ma éjjel kis híján megismétlődött a Titanic katasztrófája

Csak a véletlen és a kapitány lélekjelenléte mentette meg a legnagyobb dán luxuszőzst a jeges haláltól — Uszó jéghegybe ütközött a hajó — Pánik a süllyedő hajón — Revolver az utasok ellen

Kopenhágából jelentik: Ma éjszaka a Kopenhága és Grönland közötti úton csaknem megismétlődött a Titanic katasztrófája. Mint ismeretes, a Titanic, amely annakidején a világ legnagyobb luxushajója volt, a nyílt tengeren jéghegybe ütközött és elsüllyedt. A katasztrófa alkalmával több ezer ember lelte halálát.

A Disko nevű legnagyobb dán luxushajó tegnap reggel indult el grönlandi útjára. A dán képviselők egy csoportja utazott ezen a hajón, hogy meglátogassa Nyugatgrönland partvidékét. Mint ismeretes, Grönland birtoka körül az utolsó időkben heves harcok törtek ki Norvégia és Dánia között, amely már-már diplomáciai szakításra vezetett és egy északi háború árnyékát vetette előre. A dán képviselők éppen ezzel a küzdelemmel kapcsolatosan szándékoztak Grönlandot meglátogatni.

A hajón többszáz főnyi utas és háromszáz főnyi legénység volt. Eleinte minden baj nélkül folyt az út, míg ma éjszaka megtörtént a katasztrófa. Dawis közelében a hatalmas luxushajó egy óriási jéghegybe ütközött. A kapitány azonnal kiadta a parancsot, hogy az utasok a fedélzetre jöjjenek. Az összeütközés ereje olyan nagy volt, hogy a kabinokban alvó utasok felébredtek álmukból és a fedélzetre rohantak. Óriási fejeveszettség keletkezett, mert a hajó már-már süllyedni kezdett. A kapitány azonban nem vesztette el lélekjelenlétét és ennek köszönhető, hogy sikerült többszáz ember életét megmenteni. A fejtelten zürzavarban a kapitány ugrott a kormánykerék mellé és sikerült a hajót a jéghegy oldalára kormányoznia.

Szerencse volt az is, hogy a jéghegy vizalatti része mintegy 55 méter mély volt és a víz ellenálló ereje következtében az áramlat nem tudta felies gyorsasággal magával sodorni. A jéghegy 140 méter magasságban emelkedett ki a tengerből, tehát kétszer olyan nagy volt, mint a hajó legnagyobb árbóca. A legnagyobb szerencse az volt, hogy az uszó jéghegy nem vált ketté, mert ez esetben feltétlenül a víz alá nyomta volna a hajót.

Újból felülvizsgálják a nyugdíjigénylők nyugdíj-jogosultságát

Az erdélyi akció sikere

Bucurestiből jelentik: Az erdélyi nyugdíjasok akciója során rengeteg nyugdíjigénylő jelentkezett a fővárosban. Ez a körülmény arra készítette a kormányt, hogy a nyugdíjigénylők nyugdíj-jogosultságát újlag felülvizsgálta.

A román—osztrák kereskedelmi szerződés kedvezményes intézkedései

Bucurestiből jelentik: A román—osztrák ideiglenes kereskedelmi szerződés értelmében a következő kedvezményes intézkedések léptek életbe a román busexport terén: Hetenként 430 ökröt 3 lejes vámtétellel, ezentul pedig 12 lejes vámtétellel lehet Ausztriába szállítani. 30 kilogramm vágott ökörhús 8 lejes, ezentul 25 lejes tarifa alá esik. 900 sertés 6 lejes, ezentul 15 lejes vámtétellel bírálható el.

hajót, amelynek minden utasa a hullámsírban lelte volna halálát.

Félorai manővrozás után sikerült a kapitánynak a hajót a veszedelmes zónából kivezetni. — Ekkor látták, hogy a luxuszőzst oldalán hatalmas lyuk tátong, amelyen óriási erővel nyomul be a víz. A hajó egész személyzete a nyílás betömésén dolgozott. Közben a hajó lassan süllyedt, ami még jobban fokozta a pánikot. A kapitánynak több ízben revolverrel kellett az utasokat megfélemlíteni. Végül is sikerült a nyílást valahogyan betömni és a kapitány a legközelebbi kikötőbe vezette be a hajót. A gőzös természetesen egyelőre nem folytathatja útját.

A walesi herceg autókarambolja

Londonból jelentik: A walesi herceg ma délután a sunningdale-i golf klubból. Fort Belvederebe akart visszaautózni. Autója a feljáratnál egy másik autóval összeütközött. Mindkét autó megrongálódott, de a walesi hercegnek az ijedtségen kívül semmi baja sem történt.

Az angol bank ismét emelte a kamatlábat

A Svéd Nemzeti Bank is emelte a kamatlábat.

Stockholmból jelentik: A Svéd Nemzeti Bank vezetősége ma ülést tartott, amelyen elhatározták, hogy a leszámítolási kamatlábat pénteki hatállyal három százalékról négy százalékra emelik fel.

Londoni jelentések szerint az Angol Bank a kamatlábat 3 és fél százalékról 4 és fél százalékra emelte fel. Az Angol Bank kamatlábemelése azért említésre méltó, mert Angliában 1909 óta nem történt meg, hogy egymást követő két hét alatt az Angol Bank kamatlábat kétszer emelték volna fel. Az Angol Nemzeti Bank bruttó aranyvesztése június óta 39 millió fontot tesz ki.

Macdonald elragadtatással nyilatkozott Németországról

„Németország ragaszkodik a világbéke gondolatához” — A német-francia barátságról — „Páneurópa eszméje valóság lesz”

Párisból jelentik: Az Oeuvre című lap mai száma nagy interjúval közöl Macdonald-al. A munkáspárti miniszterelnök nagy lelkesedéssel beszélt Németországról és annak vezető politikusaival.

— Roppant nagy hatást tett rám a mostani berlini utam, különösen meghatott a díszes fogadtatás, melyben részesítettek. Személyesen győződtem meg, hogy minden más rosszakaratu híresztelés dacára, Németország szívesen ragaszkodik a világbéke gondolatához és nem akar többé háború.

Kommunista tüntetés Pesten

Revolverharc tüntetők és rendőrök között.

Budapestről jelentik: Csepelen a szociáldemokraták ma népes gyűlést tartottak Kertész Miklós és Kabók Lajos képviselők közbenjöttével, amelyen a kenyér drágasága ellen szólaltak fel. A gyűlésen elhatározták, hogy szeptember elsején tüntetést rendeznek a kormány ellen. Amikor a gyűlés szétoszlott, kommunista ifjumunkások izgató röpiratokat terjesztettek.

Csakhamar rendőri készültség érkezett a helyszínre, amely előállítani igyekezett az ifjumunkásokat, azonban a tömeg ebben megakadályozta. A rendőrség ekkor kardlappal oszlatta szét a tömeget, amely erre revolverlövészekkel felelt. A rendőrök ijesztő lövéseket adtak le és végül is több kommunista ifjumunkást sikerült lefogniok. Sebesülés vagy halál nem történt.

SPORT KÖZLÖNY

A kisjenői Patria nemzetközi mérkőzése

A kisjenői Patria, amely egyike a vidék legkiválóbb futballcsapatainak, a múltban is bebizonyította igazi tudását. Legutóbb Kisjenőn a Gyulai AC-ot látta vendégül és kénytelen volt a nagyobb rutinu magyar csapat tudása előtt meghajolni. A mérkőzést csak minimális arányban nyerték meg a gyulaiak és győzelmüket a jobban összekovácsolt, összeszokott együttesüknek köszönhetik, holott a kisjenői csapatban egyénileg jobb játékosok rugják a labdát. A Patria most vasárnap Gyulára randul át, revansot kíván venni legyőzőjén és ez alkalommal nagyobb felkészültséggel lép a porondra, mert három poszton aradi AMTE-játékosokkal erősíti meg csapatát, így minden remény meg van arra, hogy respektábilis eredményt érjen el, annak ellenére, hogy a mérkőzést idegen pályán, idegen közönség előtt fogja lejátszani. A Patria hatalmas fejlődését legelső sorban dr. Olosz Lajos ügyvédnek köszönhetik, aki lankadatlan szorgalommal munkálkodik az egyesület felvirágoztatása érdekében és akinek sikerült is egy nagy tudású csapatot összehozni. — Kíváncsian várjuk a Patria gyulai vendégjátékát, mert a nagy igyekvésnek, a hatalmas akarásnak meg kell, hogy teremjen a gyümölcse.

O Aradi bíró vezeti a Hungária—Ripensia-mérkőzést. A temesvári B. T. átirt az aradi bírótestülethez, hogy delegáljon a vasárnap Temesvárott lebonyolításra kerülő Hungária—Ripensia-mérkőzésre bíró. A kérésben a legelső helyet Matuz András neve foglalja el, de Matuz elfoglaltságára hivatkozva, nem tud eleget tenni a kérelemnek. Az aradi bírótestület így Oravetz Lászlót delegálta a kétségekívül érdekes mérkőzés levezetésére.

O Délmagyarország válogatott futballcsapata Temesvárott. Temesvárról jelentik: A közelmúltban itt járt a DLASz megbízottja, aki a Nyugati Liga elnökével, dr. Belu Gyulával és titkárával, dr. Juga Liviusszal tárgyalt egy megtartandó Délmagyarország válogatott—Nyugati Liga válogatott mérkőzésről. A tárgyalások eredményre vezettek és így a Bánság fővárosa lesz a színhelye az augusztus 31-i nemzetközi mérkőzésnek.

— Németország nagyon sokat szenvedett a háboru alatt, de egy ilyen erős és szívós nép sohasem pusztulhat el. Különösen annak nagy örülök, hogy nem sokára a német-francia barátság teljesen kialakul, amit természetesen Anglia is a legnagyobb örömmel támogat. A lap azzal fejezi be cikkét, hogy ha a népeket tovább nem fogja fűteni a revans gondolata, úgy Páneurópa eszméje rövid időn belül valóra válik.

Revolveres merénylet Cseng-Kai-Sek ellen

A kínai tábornok merénylőit elfogták

Londonból jelentik: Csang-Kai-Sek ellen, aki a nan-csangi főhadiszálláson a napokban nagy csapatösszevonást eszközölt a katonai zendülők ellen, tegnap éjjel merényletet követtek el.

A tábornok este a katonai inspekciónak végezte, mikor egy bokorból ismeretlen tettesek háromszor rálőttek. A lövések közül egy sem talált. Csang-Kai-Sek azonnal aláírta a katonaságot, de a merénylőket nem tudták elfogni. Másnap reggel az őrző három ismeretlen csavargót elfogott, akik azt vallották, hogy őket felbérelték a tábornok meggyilkolására.

A merénylők nem hajlandók a nevüket megmondani, irásokat pedig nem találtak náluk. Beszállították a főhadiszállásra, ahol néhány napon belül hadbíróság elé állítják őket.

Öngyilkosság, vagy büntény?

Gvanus halál Nagyváradon

Nagyváradról jelentik: Tegnap délután Füzes-uca 45. szám alatti lakásán felakasztva találták Kovács Lajos 47 éves kömüvesmestert. Kovács Lajos zsebében egy levelet találtak, amelyet feleségéhez írt. Ebben a levélben az áll, hogy megunta már az életet és elköltözik ebből a világból.

Kovács Lajos holttestét dr. Ciupa Lázár hatósági orvos vizsgálta meg. A levélben, amelyet Kovács zsebében találtak, a hatóságokhoz is van egy kérés: „kérem a rendőrséget, ne boncoljanak fel”. A hatósági orvos azonban gyanusnak találta Kovács Lajos halálának körülményeit. A holttesten ugyanis külső erőszak nyomai nem látszanak, de az orvosi vélemény szerint, feltétlenül szükséges Kovács Lajos holttestének felboncolása. Csak a boncolás után fogják majd megállapítani, hogy öngyilkosság történt-e s nem-e játszóttak közre a kömüvesmester halálánál egyéb körülmények.

Poloskák a világosság előtt elbűnnek, pizkos repedésekben élnek, ahonnan éjszaka másznak elő és vérszopó csipésükkel elrabolják éjszakai nyugalomunkat. Oljuk meg őket bűvölyeizen, — permetezzünk Flit rovarirtót minden repedésbe és sarokba.

Flit hatására elpusztul légy, szünyög, bolha, moly, poloska, tetű, hangya, svábbogár és mindezek petéi. Flit-permet megöli a rovarokat, — de emberre ártalmatlan. Könnyen alkalmazható. Nem hagy foltot. Flit nem tévesztendő össze más rovarirtókkal. Követeljék a Flit katonával díszített sárga kanna-t a fekete sávval.

Permetezzünk

FLIT

rovarirtót

Plombált Flit-kanna kizárja az utánszót.

Hirdessen

a 46 éve fennálló

Aradi Közlönyben

KÖZGAZDASÁGI KÖZLÖNY

A Creditanstalt nagy napja: augusztus 4

Közel negyedmilliárd volt a Creditanstalt múltévi vesztesége. Nincs remuneráció, a kegydíjasok illetményeit is csökkentik — Mi lesz a közgyűlésen?

Wieni hírek szerint elhatározott dolog, hogy az Oesterreichische Creditanstalt augusztus 4-én fogja megtartani ezévi rendes közgyűlését. Mint hírlik, a közgyűlés Deutsch, Pollak és Hajdu igazgatókat meghagyja állásában s Neurath igazgatót bevásárolja az igazgatósági tagok közé. Valószínűleg négy címzetes igazgatót és tizennégy igazgatóhelyetteset az új törvénytervezet értelmében elbocsájtanak a bank kötelékéből, akik azonban nem nyugdíjat, hanem csupán végkielégítést fognak kapni.

Az Oesterreichische Creditanstalt-ra vonatkozó új törvénytervezet kétféle tisztviselőt ismer a banknál és pedig egyrészt olyanokat, akik a bankkal belépésükkor külön megállapodást kötöttek, részben pedig olyan tisztviselőket, akik kollektív szerződési viszonyban állanak a bankkal. Az összes külön szerződések a törvénytervezet értelmében 1931 július 15-én hatályukat veszítik és azok a tisztviselők, akiknek a külön megállapodás ellenére felmondtak, végkielégítést kapnak és pedig 15 szolgálati év után 75.000 schillinget, 20 szolgálati év után 100.000 schillinget. Külön rendelkezik a törvénytervezet ezeknek a kilépő tisztviselőknek a remunerációjáról és pedig olyképpen, hogy amennyiben ezt eddig meg nem kapták, a jövőben igényt ilyen címen nem támaszhatnak a bankkal szemben. Másképp lesznek elbírálv

természetesen azok a tisztviselők, akik a bankkal kollektív szerződést kötöttek. Ezeknek a tisztviselőknek egy hónapi felmondási időt állapítottak meg, annak ellenére, hogy a régi törvény szerint az 5 évi szolgálati idő után 3 hónapi és a betöltött 25 évi szolgálati idő után 6 hónapi felmondási idő járna részükre. Amennyiben a leépítés nyugdíjogosult tisztviselőkre terjed ki, ezeknek csak egy lecsökkentett nyugdíjra van jogosultságuk. Az összes többi tisztviselőket, akiket elbocsátanak és nincsen nyugdíjogosultságuk, 1 hónapi felmondási időt kapnak és amellet a megállapodásban biztosított végkielégítéseket 40 százalékkal csökkentik le. Természetesen ez az 1 hónapi felmondási idő azokra a tisztviselőkre is vonatkozik, akik továbbra is a bank kötelékében maradnak. Egyebekben azt a könnyítést is megadták az Oesterreichische Creditanstalt-nak, hogy a kegydíjasok és kegydíjasok illetményeit lecsökkenthetik.

Rendkívül érdekes a törvény 1-ső §-ának 5-ik bekezdése, amelynek értelmében mindazon tisztviselők, akik július hónapra már megkapták a teljes fizetésüket, a törvény életbelépése után 3 hónapon belül tartoznak fizetésük felét visszafizetni a banknak. Tekintve, hogy a tisztviselők fizetésüket előre kapták és azt természetesen nagyrésztben már el is költötték, igen kérdéses, hogy hogyan fogják tudni ezek a tisztviselők a

már elköltött fizetésük felerészét visszafizetni?

A Creditanstalt közgyűlése iránt Európaszerte nagy az érdeklődés. A nagyhitelezők is képviseltetik magukat a közgyűlésen, amelyen előreláthatólag maga Rothschild báró fog elnökölni. A régi hagyományos Creditanstalt-közgyűlésektől, melyek alkalmával diszbeöltözött lakájok, kandeláberes és más feltűnő külsőségek tették emlékezetessé az eseményt — az idei tragikus közgyűlés nagyon is el fog ütni.

= Bizalom a lej iránt a külföldi piacokon. Az utóbbi napokban a külföldi fizetési eszközökben megelégnél a forgalom. Illetékes körök információja szerint, az effektív valutában növekvő bőség mutatkozik, ami a valutaárak olcsóbbodásán is látható. A lej iránt a külföldi piacokon érezhető bizalom nyilvánul meg. Az alábbiakban közöljük a mai bankközi valuta-és deviza-árfolyamokat: Deviza: New York 170, Budapest 29.42, Bécs 23.70, Páris 6.70, Zürich 33.10, Prága 5.02, London 817.5. Valuták: Dollár 172, pengő 29.40, schilling 23.65, francia frank 6.75, svájci frank 33.20, cseh korona 5.07, angol font 817.5.

= Vámmentesen exportálhatók az olajmagvak és a termények. Bucurestiből jelentik: A vámhivatalokhoz rendeletet küldtek ki, amely szerint az olajmagvak s a termények exportjánál nem kell illetékeket kiróni.

= A békéscsabai Rosenthal-malom felmondott tisztviselőinek. Szakkörökben beszélnek, hogy a békéscsabai Rosenthal-malom a közelmúltban felmondott tisztviselőinek, azért mert a liszt-export ügyében nem látván biztos helyzetet, szükségesnek tartotta, hogy idejekorán való leépítést biztosítson a vállalat részére arra az esetre, ha nem lehetne olyan mértékben lisztet exportálni, mint ahogyan azt a malom kapacitása megkívánja.

Az új lakbérleti törvény intézkedései

Utbaigazítások a törvényhez — Kik részesülnek halasztásban, ki kaphat négy hónapi bérfizetési haladékat? — Kitelepítési lehetőségek

A legújabb lakbérleti törvény meghosszabbította a lakbérleti szerződéseket, melyek tavaly is meghosszabbítást élveztek. 1932 április 23-ig.

Ennélfogva mindazon köztisztviselő és nyugdíjas bérlők szerződése, akiknek évi jövedelme a 240.000 lejt nem haladja meg, az 1927. évi törvény szerint is meghosszabbításban részesülnek, továbbá a nem köztisztviselő és nem nyugdíjas bérlők szerződése, hogyha az évi jövedelem 80.000 lejnél kevesebb és már meghosszabbításuk volt az előző törvények szerint, végül az állam, megyék és községek által bérelt helyiségek szerződése, még egy évre, azaz 1932 április 23-ig hosszabbíthatnak meg.

Ezen rendelkezések alá nem tartozó bérleti szerződések, tehát, ha köztisztviselő és nyugdíjasról van szó és az évi jövedelem a 240.000 lejt meghaladja, továbbá ha nem köztisztviselő és nem nyugdíjasról van szó és az évi jövedelem a 80.000 lejt meghaladja, habár megelőző évben meghosszabbítást is nyertek, most 1931 október hó 26-án megszűnnek és a lakóknak ki kell költözniük. Akiknek az 1927. évi törvény 36. szakasza értelmében már kitelepítési ítélet van birtokukban, azok a kitelepítést kérhetik 1931 október 26-ra. Azok a háztulajdonosok, akiknek nincsen ítélet a kezükben, már most kérhetik a lakó kitelepítését, hogyha igazolni tudják a 240.000, illetve 80.000 lejt meghaladó jövedelmet.

Az évi jövedelmet az évi összjövedelmi adó képezi, mely a pénzügyigazgatóságnál tudható meg.

Egyébként az új törvény meghosszabbította az 1930. évi rendelkezéseket és csak éppen a módosításokat sorolja fel.

A 36. szakasz alapján meghirdetett ítéleteket csak 1932 április 23-án lehet végrehajtani. Épp úgy elhalasztást nyerne az összes bérleti szerződések teljesítései is, melyeket olyan lakásra kötöttek, melyek tárgya meghosszabbítás alá tartozó lakás.

A kitelepítési lehetőségeket az új törvény kibővítette. Így a régi törvény szerint a kitelepítési jog megilletti azt a tulajdonost, aki tulajdonjogát 1930 január 1-ig szerezte meg. A

kitelepítést azonban 1931 október 26-ika előtti időre kérni nem lehet.

Az új törvény furcsa rendelkezést léptetett életbe a 23. szakasz második bekezdésével. Megadja a jogot az eljáró bírónak arra, hogy a kitelepítési per beadásától számított maximum 4 hónapi, kisebb haladékokat adhatnak a vagyontalan és munkanélküli bérlőknek. Hogyha a haladék eltelt és a fizetést a bérlő nem eszközölte, a kitelepítés kimondandó.

Ezt sokan úgy értelmezik, hogy most már 4 hónapig nem kell bért fizetni. Ez teljesen téves felfogás, mert 1. elsősorban az illető meghosszabbítás alapján kell, hogy lakjon; 2. vagyontalannak és 3. munkanélkülinek kell lennie. A vagyontalanságot szegénységi bizonyítvánnyal, a munkanélküliséget hatósági bizonyítvánnyal kell igazolni. Sainos, ez a rendelkezés demoralizáló hatással volt a lakók egy részére, akik ezt a rendelkezést szándékosan tévesen értelmezték, ami a házbért nem fizető lakókra nézve természetesen súlyos jogi következményekkel fog járni.

A Letéti Pénztár elfogadja a régi osztrák-magyar cimleteket

A Letéti Pénztár igazgatótanácsának fontos határozata

Bucurestiből jelentik: A Letéti Pénztár (Cassa de Depuneri) igazgatótanácsa tegnap tartott ülésén kimondotta, hogy a jövőben a régi háborúelőtti osztrák-magyar cimleteket és értékpapirokat is elfogadja a román állampapírokkal egyenlő értékű garanciaként. Az igazgatótanács határozata szerint az ilyen cimletulajdonosok nem kötelesek magukat a cimleteket letenni, hanem borderóval igazolni kötelesek azt, hogy milyen értékű cimlettel rendelkeznek.

A Letéti Pénztár határozatának nagy jelentősége van. Köztudomású ugyanis, hogy állami árlejtéseken és más nagyjelentőségű, az állammal összefüggésben levő szállítások lebonyolításánál a kereskedőnek, vagy gyárosnak néha nehéz százezreket meghaladó garanciákat kell letenni, vagy készpénzben, vagy kész-

pénznek megfelelő állampapírokkal. Igen sok esetben előfordult, hogy *biztos üzletek dőltek össze*, mert a kereskedők nem rendelkeztek a megfelelő bankösszekötésekkel, vagy garanciával, amelynek segítségével ezeket az állami cimleteket megszerezhették volna.

Különösen az erdélyi és bánági kereskedők és iparosok között vannak sokan, akik régi, háborúelőtti osztrák-magyar cimletekkel rendelkeznek és akik a rendszer megváltoztatásával készpénzben, vagy bankgarancián vásárolt román állami cimleteiket kivonhatják a Letéti Pénztártól és azokat készpénzzé változtatják vissza, emelve ezáltal forgóeszköjüket.

A Letéti Pénztár igazgatóságának határozata a mai nappal életbelépett.

Rádió műsor.

PÉNTEK, JULIUS 31.

Bucuresti. 12.00. Gramofon. 17.00. Sibiceanu-zenekar: könnyű és román zene. 19.20. Gramofon hangverseny. 20.00. Verdi: „Aida” című operája. — **Buda-pest.** 9.15. A rádió házikvartettének hangversenye. 12.00. Déli harangszó. 12.05. A Mándits szalonzenekar hangversenye. 4.00. Pista bácsi meséi a gyermekeknek. 5.10. Felolvasás. 5.30. Járóka Feri és cigányzenekarának hangversenye. 6.45. Felolvasás. 7.10. A Városi Színház zenekarának hangversenye. 9.00. Petőfi-emlékest. Majd az 1. honvéddalozozred zenekarának hangversenye. — **Bécs.** 11.30. Gramofon. 19.00. A régiék zenéje. Előadás gramofonnal. 19.40. Geiger-zenekar. 22.25. Pauscher-zenekar. — **Belgrád.** 11.30. Gramofon. 19.00. Népdalok. 19.30. Hangverseny a Moszkva-kávéházban. 20.30. Kálmán: „Marica grófnő” operettje. 22.50. Gramofon. — **Breslau.** 18.00. Szórakoztató zene. 18.30. Verdi gramofon-est. 20.00. Hangjáték zenével. 21.25. Freund hegedűművész játéka. — **Langenberg.** 17.00. Wiesbadeni fürdőzenekar. 20.30-ig éjjeli zene. — **Milánó.** 19.20. Vegyes zene. 19.45. Gépzene. 21.00. Vegyes zene, operett-részletek. — **Prága.** 11.30. Gramofon. 19.30. Dohnal H. népdalokat énekel. 21.00. A cseh filharmonikusok hangversenye. — **Róma.** 17.30. Zenekari hangverseny. 21.10. Gramofon. 21.00. Zandonai: Ut az ablakon át című vígoperája. — **Stuttgart.** 16.30. Wiesbadeni fürdőzenekar. 19.15. Mandolinzene.

A szerkesztésért
STAUBER ISTVAN
felel.

APRÓ HIRDETÉSEK.

AZ APRÓHIRDETÉSEK DÍJÁT SZAVAK SZERINT SZÁMITJUK. Minden szó hétköznap 4 vasárnap 5 Lejt, vastagabb betűvel 8, illetve 10 Lejt. A legkisebb hirdetés ára 10 szög hétköznap 40. vasárnap 50 Lejt. A vastagabb betűvel kiadott szavak aláuzandók. Az apróhirdetéseket előre kell fizetni. A kiadóhivatal fenntartja magának a jogot, hogy az olyan apróhirdetés szövegét, amely eredeti alakjában nem közölhető, megváltoztassa. Csak válaszbélyeggel ellátott kérdézkérdésre válaszolunk. Ajánlatok keljés levelek továbbítására megfelelő postabélyeg csatolását kérjük. A kiadóhivatal telefon száma 151. A hirdetésekre vonatkozó felvilágosítást a kiadóhivatal adja meg.

HIRDETÉSEKET DEUTÁN 8 ÓRAIG VESZÜNK FEL.

LEVELEZÉS.

DISZKRÉT uriemberek támogató barátságát keresi két szerény igényű leány. Leveleket «Barna mind a kettő» jellegre az Aradi Közlöny kiadójába kérek. 2498

ALKALMAZÁS.

JOL főzni tudó kőzileányt felvesz Káli Ferencné ékezdé, Str. Eminescu 38. 2601

Arad és vidékén

ismerettséggel bíró volt raktári tisztviselő 20—30 ezer lej övaddal bármilyen bizalmi állást vállal. Cím az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 2491

LAKÁS.

KIADÓ: NÉGY SZOBA, előszoba, fürdőszoba, parkettás, erkélyes lakás mellékhelyiségekkel augusztus 1-re Bulev. Carol I. No. 42., I. em. 2383

BUTOROZOTT szoba uccai, különbejáratú kiadó. Str. Barajun 24. 2493

EGY-KÉT és háromszobás lakás kiadó. Bővebbet: v. Andrassy-tér 19., a ház-mesternél. 200

KÉTSZOBA, konyhás I-5 emeleti lakás, a Szabadság-tér sarkánál kiadó. Cím az Aradi Közlöny kiadójában.

KIADÓ vízvezetékkel lavórral uccai szoba. Megtekinthető 1-161 5-ig Str. Greceanu 5. (Perényi-ucca), földszint jobbra. 2492

DISZKRÉTBEJÁRATU butorozott szoba kiadó, v. Hunyadi-ucca 2. Pirosky 2494

KÉTSZOBAS lakás, vízvezetékkel, villanyal, olosón, rögtön kiadó, volt Desz6-ucca 29. 2496

KIADÓ a volt Szabadság-tér közvetlen közelében 2 szoba, előszoba, konyhából álló lakás. Cím: Calea Banatului (v. Asztalos Sándor-u.) 3. 800

EGYSZOBAS, konyhás lakás földtérrel kiadó. Cím az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 200

VÉTEL ÉS ELADÁS.

TÜZIFÉRT adnék új vagy használt KERÉKPÁRT. Cím az Aradi Közlöny kiadójában. 2497

ÚJ ÜZLETBERENDEZÉS jutányos áron eladó. Megtekinthető: Bul. Reg. Maria 19., ház-mesternél.

TIZENKÉT drbból álló csontszíri teleháló 15.000 lejt, bécsi rövid kereszthúros zongora 18.000 lejt, antik keleti ebéd-ke perzsaszőnyeg 7000 lejt, vaságyak, összecuszkható vaságy, kis toalett asztalok, antik intarziás szekrény, antik ágyak, antik órák, Biedermeyer szalon, ékszerek, ezüsttárgyak, faragott fotel-rámák, zongorák, hegedűk, vitrinek, ebédők, szalcnok, bőrfotelok, festmények, dísztárgyak, stb. stb. eladók, SALGÖNE bizományi üzlete Str. Horia 1. (Széchenyi-u.) Neuman-palota. 1000

KITÜNŐ, jókarban levő 2 Hltres vas-hordók eladók. Cím az Aradi Közlöny kiadójában. 200

BETEGTOLÓSZÉKEKET keresek. Cimeket az Aradi Közlöny kiadójába kérek. 200

KERESK leányzókat, perzsa-bundákat, perzsa és gyári, ebédők és futószőnyegeket, sezlonoikat, sezlonterítőket, antik komodokat és szekretereket, márkás porcelánokat, antik poharakat, ezüsttárgyakat stb. SALGÖNE bizományi üzlete, Strada Horia 1. (Széchenyi-ucca) Neuman-palota.

MACULATURA PAPIR 5 klgros csomagokban, rendkívül olcsón kapható az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 800

Veszek

sürgösen készpénzért:

Háló, Asztalokat,
Ebédők, Székeket,
Uriszobát, Sezlonoikat,
Konyhaberendezést, Szőnyegeket,
Irodaberendezést, Karikahajós varró-
Club-garnitúrát, gépet és
mindennemű lakberendezési tárgyakat.

**„FAVORIT”
ügynökség**

Strada Bratianu 7. (Weitzer János-ucca.)

INGATLAN.

MAGÁNHAZ sürgösen eladó, v. Vágóhid-ucca 33. 2468

ÜZLETEK.

FÖTÉREN, a legforgalmasabb helyen nagy üzletelhelyiség azonnal kiadó, Cím az Aradi Közlöny kiadójában.

ÜZLETHELYISÉG a Szabadság-tér sarkánál azonnalra kiadó. Cím az Aradi Közlöny kiadójában.

Radnán

45 éve fennálló fűszerüzlet teljes berendezéssel, a legforgalmasabb helyen, az összes jogokkal kiadó.

Cím: KOHN LAJOS, Radna.

Hirdessen az Aradi Közlönyben!